

13

Vlaamse overheid

Minder entiteiten

**Van 88
naar 78**

Leren van elkaar

**Anti
stress
tips**

Koen Nottebaert en
Stefan Kerremans van
de Vlaamse Infolijn

SAMEN FIETSEN VOOR MENSEN IN NOOD

Collega's voor het goede doel

JE LICHAAM
IS JE BESTE
MATERIAAL
DRAAG ER
ZORG VOOR

Ik
Sport
Slim

Ontdek op
iksportslim.be welk
type sporter je bent
en krijg de juiste
onderhoudstips voor
je lichaam.

Opgebrand

"Gewoon, rustig ademen en een kop koffie halen, neem ik me voor. Maar op weg naar de keuken groeit mijn woede. Keihard keil ik de kop tussen de rest van de vaat. Porselein breekt. De lade ligt vol scherven." Zo beschrijft mijn collega Maarten het moment waarop hij, nu een jaar geleden, is gecrasht. Een paniektelefoon op weg naar het werk en een collega die een vraag kwam stellen, meer was er niet nodig om hem over de rand te duwen. Enkele uren na de stukgeslagen koffiekop is hij als in een waas naar huis vertrokken om pas na drie maanden terug te keren naar kantoor. Al die tijd hield hij een dagboek bij dat hij begin oktober dapper de wereld instuurde via een blog.

Zelf zat ik, acht jaar geleden, aan de vergadertafel van een managementoverleg toen bij mij plots het licht uitging. Weken van zorgen en slapeloze nachten waren eraan voorafgegaan, maar die middag zag ik plots sterretjes en dan niets meer. Half verdoofd kon ik alleen nog in de verte de doffe stemmen van collega's herkennen. Iets later, op weg naar het station, kon ik geen voet meer verzetten en stortte ik letterlijk in. Ja, ook ik ben een opgebrand geval (geweest).

Het is bij Maarten anders gegaan dan bij mij. De ene gaat eruit met een knal, de andere dooft stilletjes uit. Ook de reacties zijn verschillend. Acht jaar terug was het fenomeen nog niet zo breed bekend en wisten vrienden en collega's amper hoe ze moesten reageren. Vandaag lijkt er een heuse burn-outboom. Iedereen kent wel iemand die een tijdje uitgeput of opgebrand is thuisgebleven. Op dezelfde dag als Maarten zijn verhaal naar buiten bracht, schreef CEO Saskia Van Uffelen een open brief om te pleiten voor meer geluk op het werk. In de dagen daarop volgden BV's, specialisten en topambtenaren met elk hun oproep voor minder economische en meer menselijke focus op het werk. Nooit eerder was er zoveel aandacht voor. Twee weken na zijn publicatie zit collega Maarten als gast in *De Zevende Dag* en heeft zijn blog al meer dan 4000 lezers bereikt. Massa's positieve reacties, zelfs van onze hoogste baas. Iedereen knikt, waardeert de openheid en (h)erkent zijn verhaal. Daar kunnen we alleen maar heel blij om zijn.

Ben ik te cynisch als ik daar meteen bij vrees dat het onderwerp na al die steunbetuigingen weer doodvalt? In de Vlaamse overheid staat werkgebonden stress eenzaam op nummer 1 als belangrijkste ziektebeeld bij afwezigheid: maar liefst 26,9 % van de afwezigheden in 2011 was te wijten aan stress. En dat cijfer blijft stijgen. Menselijk en economisch een zware adering. Maar door het probleem vast te stellen en bespreekbaar te maken hebben we nog geen oplossing. Nooit waren er zoveel hr-managers en -instrumenten en tegelijk hebben we nooit zo'n nutteloze energiedrain gezien. Wat gaan we er nu aan doen, beste werkgever? Wat gaat er in de kern veranderen? Want als er niks gebeurt, gaan er nog veel collega's opbranden. En blijven opbranden. Tot ze noodgedwongen vertrekken. En dat zou jammer zijn. Want als er iets is waar de Vlaamse overheid behoefte aan heeft, zijn het toegewijde en gedreven mensen. En laat dat nu net het type zijn dat gevoelig is voor burn-outs.

Maartens blog: opgebrand.wordpress.com

Surf naar www.twitter.com/leendedycker

Leen De Dycker, hoofdredacteur

"Nooit waren er zoveel hr-managers en -instrumenten en tegelijk hebben we nooit zo'n energiedrain gezien"

COLOFON · Tweemaandelijks magazine voor het Vlaamse overheidspersoneel achtste jaargang nr. 46 november-december 2013 · Hoofd- en eindredactie: Leen De Dycker · Coördinatie: Petra Goovaerts · Redactie: Leen De Dycker, Maarten De Gendt, Filip De Maesschalck, Gudrun De Waele, Petra Goovaerts, Veerle Van den Broeck, Frank Willemsse · Redactiesecretariaat: Simone Vervloessem · Foto's: Kim Baele, Joris Casaer, Christophe Ketels, Liesbeth De Waele, Karel Hemerijckx, Imageglobe/John Thys/Monkey Business Images, Magalie Soenen, Sputnik, Lieven Van Assche · Cartoon: Floris · Puzzel: Freddy Roegiest · Strip: Simon Spruyt · Column: Filip De Maesschalck · Lay-out: Cypres nv, Leuven · Druk: die Keure, Brugge · Verantwoordelijke uitgever: Vlaamse overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, afdeling Communicatie, Leen De Dycker, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel.

Collega's die met pensioen gaan, kunnen 13 blijven ontvangen. Schrijf u in via www.vlaanderen.be/13 of via het redactiesecretariaat. Collega's met een visuele handicap kunnen 13 in gesproken vorm ontvangen. Neem hiervoor contact op met de redactie. Contactadres: Boudewijnlaan 30 bus 20, toren C, 6de verdieping, kamer 6C50, 1000 Brussel, tel.: 02 553 55 67, fax: 02 553 55 79, e-mail: 13@vlaanderen.be, website: www.vlaanderen.be/13

10

ONDER COLLEGA'S

Samen voor het goede doel

14

WELZIJN OP HET WERK

Collega's over hun antistresstips

16

SPORTDAG VLAAMSE AMBTENAREN

"Afzien, maar ook ontspannen"

20

BESTE VRIENDEN, BESTE COLLEGA'S:
FRANK GEETS EN GERT POTOMS

"Andere tijden, andere ideeën"

26

SAMENSMELTING

Efficiënter met minder entiteiten

Van
88
naar
78

35

DE DAG VAN ... PETER BRUYNINCKX, WOORDVOERDER
WEGEN EN VERKEER ANTWERPEN

“Zonder mijn collega’s ben ik niks”

Top 3 van collega Mieke D'Hondt

1 Passie voor vliegen p. 18

“Ik vind het altijd interessant om te weten wat mensen bezighoudt naast hun werk. Ik volg zelf bijvoorbeeld een cursus fotografie. Zo heeft iedereen wel een passie.”

2 Sportdag p. 16

“Een warm artikel met humor geschreven. Misschien kan het collega's die niet echt sportief zijn aanspreken om volgend jaar ook eens mee te doen aan de sportdag.”

3 Bij de burens p. 30

“Ik lees graag nieuws over collega's in Europa en daarbuiten. Soms grappig, soms ook heel tragisch.”

Mieke D'Hondt werkt als boswachter bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Op pagina 24 en 25 ziet u waarvoor ze deze bijl gebruikt.

Alles in 13

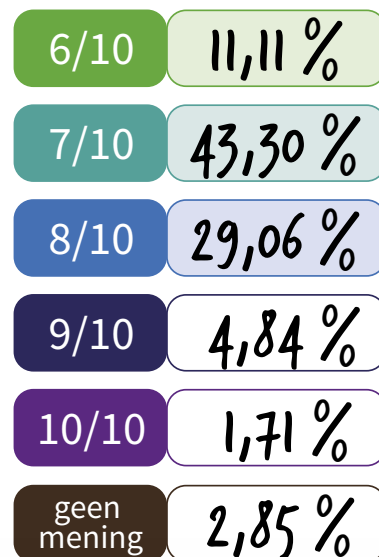
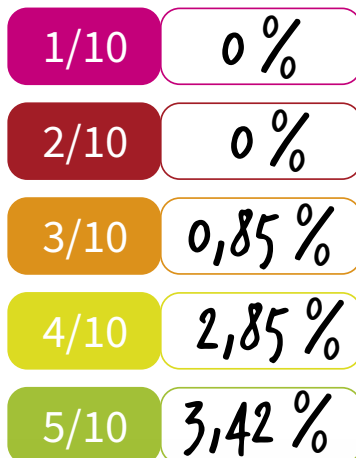
3	Edito van hoofdredacteur Leen
4	Inhoud
6	Samengevat Vier pagina's hapklaar nieuws
10	Onder collega's Samen voor het goede doel
14	Collega's over hun antistress tips
16	Sportdag Vlaamse ambtenaren
18	Passie voor vliegen
20	Beste vrienden, beste collega's met Frank Geets en Gert Potoms
24	Schatten van Vlaanderen Bomen schalmen
26	Van 88 naar 78 Efficiënter met minder entiteiten
30	Bij de burens
31	Openbaarheid van bestuur “94 % verzoeken om documen- ten in te kijken ingewilligd”
32	Wat doen we tegen cyberattacks?
34	Magda ... Mag uw baas u fouilleren?
35	De dag van ... Peter Bruyninckx, woordvoerder Wegen en Verkeer Antwerpen
38	In de bloemetjes
40	Win
42	Puzzel
43	Column: Filip
44	Lezers aan het woord
45	Strip door Simon Spruyt
46	Lezers aan het woord (vervolg)

We geven onszelf 7,14 op 10

POLL

"Hoe tevreden bent u als burger over de Vlaamse overheid?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. Gemiddeld geeft u de Vlaamse administratie een score van 7,14 op 10. U bent dus meer tevreden dan de gemiddelde burger. Die geeft de Vlaamse administratie maar 6,09 op 10.

Lees meer reacties
op de poll op p. 44.

NIEUWE POLL

STEM EN WIN

Bent u ooit al eens bestolen op het werk?

Het zal u maar overkomen. U komt 's ochtends vol energie aan in uw bureau, en merkt plots dat uw computer verdwenen is. Of u gaat bij een collega langs, en wanneer u terugkomt, blijkt uw gsm verdwenen. Of het geld uit uw portefeuille. Hebt u het ooit zelf meegemaakt? Of is een van uw collega's al eens slachtoffer geworden van diefstal op het werk? En wat is er dan gestolen?

Vertel het in onze poll en geef uw mening op www.vlaanderen.be/13. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 30 euro. U kunt stemmen tot en met 15 november 2013.

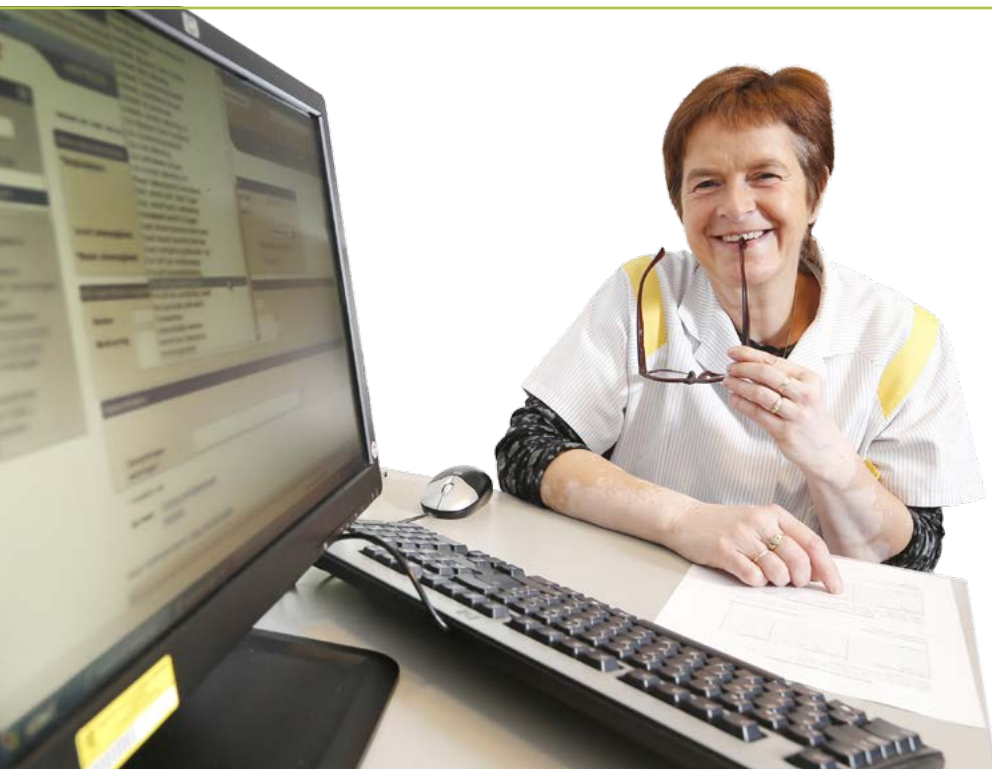
NIEUWE BESPARINGEN

6,5% minder collega's in 2014

In 2014 moeten er niet 6 %, maar 6,5 % minder personeelsleden zijn in vergelijking met 2009. Dat besliste de Vlaamse Regering in september. De besparingen op personeel gelden voor bijna 29 000 collega's. Onder meer de privaatrechtelijke agentschappen vallen erbuiten, maar ook de psychiatrische zorgcentra, het agentschap Jongerenwelzijn, een deel van Kind en Gezin en de chauffeurs van De Lijn. Voor de nieuwe extra besparing van 0,5 % worden ook de continudiensten van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken ontzien. Dat wil zeggen dat andere entiteiten dit moeten compenseren en iets meer dan

6,5 % moeten besparen op personeel. De Vlaamse Regering heeft daarnaast besloten dat er nog 60 miljoen euro extra bespaard moet worden. Hoe dat moet gebeuren, is nog niet duidelijk. Elke minister beslist zelf hoe de besparing verdeeld wordt over zijn bevoegdheden. Met deze besparingsmaatregelen wil de Vlaamse Regering haar begroting voor 2014 in evenwicht krijgen.

Nog meer besparingen p. 26.

CATERING- EN SCHOONMAAKCOLLEGA'S AAN DE SLAG MET VLIMPERS

“Nu kan ik zelf mijn vakantie invoeren”

325 catering- en schoonmaakcollega's van het Agentschap voor Facilitair Management (AFM) zullen tegen eind dit jaar hun vakantie-dagen zelf invoeren in het personeelssysteem Vlimpers. De aanvragen op papier behoren dan tot het verleden. Digitaal werken is niet alleen praktischer. Er komt voor enkele medewerkers ook tijd vrij om ander werk te doen.

“Ik heb nog recht op enkele dagen vakantie en die ga ik voor het eerst zelf invoeren in Vlimpers”, vertelt schoonmaakster Liliane Vanhemeldonck. Liliane werkt in het Anna Bijnsgebouw in Antwerpen, waar sinds juli twee pc's staan voor alle catering- en schoonmaakmedewerkers. “We hebben een basiscursus gekregen over hoe we kunnen inloggen en hoe we met Vlimpers aan de slag kunnen. Werken met een pc is niet voor iedereen vanzelfsprekend. We hebben immers geen e-mailadres op het werk. Zelf gebruik ik thuis af en toe de pc om iets op te zoeken, dus voor mij was het niet

helemaal nieuw. Ik vind het handig dat we voortaan zelf onze vakantie kunnen ingeven. We kunnen meteen ook ons vakantiesaldo en andere gegevens nakijken!” Alleen op kleine locaties waar AFM maar een of twee schoonmaaksters heeft, blijft de papieren aanvraag behouden. Ook voor die collega's gaat AFM op zoek naar alternatieven. Dankzij de digitale ommezwaai kan AFM ander werk geven aan enkele hr-medewerkers die zich vroeger bezighielden met de papieren administratie.

Gezegd

“

Er is een zeer kleine minderheid die het uithangt. Het lijkt me logisch dat je dan van die mensen afscheid moet kunnen nemen.”

Woordvoerder Kris Snijders van Vlaams minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois legt uit waarom een strengere ontslagregeling - ontslag voor statutaire Vlaamse ambtenaren die in vijf jaar tijd twee negatieve evaluaties krijgen - nodig is (De Tijd, 1 oktober 2013)

“

Wie het hardst uithaalt naar het overheidspersoneel is blijkbaar 'de beste'. Dit schouwspel op de kap van het overheidspersoneel wordt stilaan ergerlijk. Wie de populistische toer opgaat, moet niet verwonderd zijn dat mensen die het goed menen, zich afzetten tegen het beleid.”

Volgens het ACV-Openbare Diensten zijn federaal staatssecretaris Bogaert en Vlaams minister Bourgeois met hun uitspraken over strengere ontslagregels verwikkeld 'in een race om de strafste uitspraken' (De Standaard Online, 1 oktober 2013)

“

Ik ontmoet veel overheidsmedewerkers die nauwelijks nog publiekelijk durven op te komen voor het feit dat ze voor de overheid werken. Je zou voor minder, deel uitmakend van het 'vermaledijde' overheidsbeslag.”

Peter Sommen, hr-directeur bij de Provincie Antwerpen (De Standaard, 28 september 2013)

221

deelnemers voor zomer- zoektocht 13

Deze zomer namen 221 lezers deel aan de 13-zomerzoektocht in Sint-Niklaas. Acht deelnemers eindigen met één foutje vooraan in de rangschikking. Op basis van de schiftingsvragen kwam Irina De Landtsheer uit Dendermonde als winnaar uit de bus. Irina werkt bij het INBO in Brussel. Zij kan er even tussenuit met het arrangement ter waarde van 100 euro uit de gids *Logeren in Vlaanderen Vakantieland 2013*. Die hoofdprijs wordt ons aangeboden door de vzw Xenarjo.

Benieuwd naar uw score? De juiste antwoorden en de rangschikking vindt u op www.vlaanderen.be/13. Of bel naar het redactiesecretariaat van 13 (tel. 02 553 55 67).

Nieuwe polis hospitalisatie- verzekering

Er is een nieuwe hospitalisatieverzekering afgesloten bij AG Insurance voor de periode van 1 oktober 2013 tot en met 30 september 2017. De voorwaarden blijven grotendeels hetzelfde. U kunt nog altijd kiezen voor de basisformule of de uitgebreide formule (met eenpersoonskamer). Als u iets wilt wijzigen, bijvoorbeeld een andere formule kiezen of nieuwe nevenverzekerden aansluiten, kan dat tot en met 31 december 2013. Deze hospitalisatieverzekering is bedoeld voor alle lezers van 13, behalve de collega's De Lijn en van bijna alle privaatrechtelijke agentschappen.

Meer info en wijzigingen aanvragen: www.bestuurszaken.be/hospitalisatieverzekering.

WANNEER LOOPT HUUR GEBOUWEN IN BRUSSELSE NOORDWIJK AF?

Verhuisplannen voor meer dan 2000 collega's

Over goed vier jaar loopt het huurcontract van het Boudewijngebouw in Brussel af. Op 16 januari 2018 is de Vlaamse overheid huurder af van een van haar meest bekende gebouwen, op de kop van de Albert II-laan aan de kleine ring. Het is niet de enige verhuizing die op til is. Het huurcontract van het Boudewijngebouw werd onlangs met een jaar verlengd. "De uiterste verhuisdatum is met een jaar opgeschoven, maar het is altijd mogelijk om het huurcontract eerder op te zeggen", vertelt Gert Potoms, adjunct-directeur-generaal bij het Agentschap voor Facilitair Management (AFM). "We zijn volop op zoek naar een nieuw gebouw voor alle medewerkers die in het Phoenix- en het Boudewijngebouw werken. Indien mogelijk zullen

ook de collega's uit het gebouw in de Kliniekstraat in Anderlecht - die van het INBO en de Minaraad - mee naar daar verhuizen. Voor het Ferrarisgebouw verandert er niets, want dat is eigendom van de Vlaamse overheid en er zijn voorlopig geen verhuisplannen. Wel bekijkt AFM samen met de Vlaams Bouwmeester pistes om de huisvesting er op langere termijn te verbeteren." Ook de zesde staatshervorming zal haar stempel drukken op de nieuwe huisvesting. Door de overheveling van bevoegdheden van federaal naar Vlaams niveau zal het aantal Vlaamse ambtenaren voor wie er een werkplek moet komen, ongetwijfeld nog stijgen. Maar het is momenteel nog niet duidelijk over hoeveel mensen het gaat.

DE LIJNCOLLEGA'S NAAR PERU VOOR TV

“Als ik hier rij zoals in Lima, word ik ontslagen”

“Met de bus rijden in Lima, dat is echt gekkenwerk”, zeggen Steven Vanderheyden (links op de foto) en Arie Vanginderdeuren van De Lijn. Samen met twee collega's trokken ze voor het VRT-programma *Beroepen zonder grenzen* naar de Peruaanse hoofdstad om te ervaren hoe het is om daar chauffeur en controleur te zijn.

“‘Sneller, sneller, sneller’, dat was het enige wat ik te horen kreeg als ik met de bus reed”, vertelt chauffeur Steven. “Het verkeer in Lima is een complete chaos. Soms rijden er zeven auto's naast elkaar waardoor je assertief moet zijn. Als ik hier met de bus zou rijden zoals daar, word ik ontslagen. Een paar keer kreeg ik bijna een boete, bijvoorbeeld omdat ik claxonnerde in een residentiële wijk.”

“Mijn job als controleur was helemaal anders dan in België”, zegt controleur Arie. “Ik moest Steven waarschuwen

als er mensen wilden opstappen en ik stond ook in voor de kaartjesverkoop. De opbrengst moest ik delen met de chauffeur, want het systeem is er helemaal anders. De chauffeur is eigenaar van zijn bus en staat zelf in voor het onderhoud en herstellingen. Hij moet zelfs betalen om met zijn bus op een bepaalde lijn te mogen rijden. Het werk is daar dus helemaal anders. Maar de passagiers ook. In tegenstelling tot hier klaagde daar niemand, hoe laat we ook waren. Peruvianen zijn echt warme mensen.”

Telex...

3,8 % van de meer dan 42 000 personeelsleden bij de Vlaamse overheid heeft een **migratieachtergrond**. Dat wist Ingrid Pelssers op haar laatste dag als Vlaams emancipatieambtenaar te melden. Met dit nieuwe cijfer voor 2012 komt de Vlaamse overheid dicht bij haar streefdoel van 4 % in 2015.

*** **Twaalf maanden**. Zo lang zijn de papieren en elektronische **maaltijdcheques** voortaan geldig. Dat moet ervoor zorgen dat we de cheques niet ongebruikt laten vervallen. *** **42 000 ton**. Zoveel **strooizout** gaat het Agentschap Wegen en Verkeer opslaan. Naarmate de winter vordert, wordt de voorraad aangevuld. Vorige winter strooide het agentschap in totaal 82 000 ton zout op de Vlaamse snel- en gewestwegen. *** Maar liefst **33 %** van de Vlaamse ambtenaren heeft in de loop van 2012 minstens **één dag thuisgewerkt**. 9 % van de collega's heeft zelfs dertig dagen of meer aan telewerk gedaan. Dat is een stijging van 15,6 % ten opzichte van 2010. *** Meer goed nieuws is er bij e-IB, het agentschap Kunsten en Erfgoed en Onroerend Erfgoed. Ze werken samen om de bestaande archiefbewaarplaats in Vilvoorde uit te breiden tot een **geïntegreerd depot**. Dat zal meer ruimte bieden voor semistatisch archief, maar ook voor de kunst- en erfgoedcollectie van de Vlaamse overheid en voor het opgravingsarchief. *** Brunhilde Borms volgde op 1 september Mieke Stappaerts op als **nieuwe coördinator-coach** voor de Vlaamse overheid. Haar mailadres is brunhilde.borms@bz.vlaanderen *** De Vlaamse Belastingdienst heeft nu ook een **app** om de jaarlijkse **verkeersbelasting** en de **belasting op de inverkeerstelling** te berekenen bij de aankoop van een wagen. Meer info: belastingen.vlaanderen.be/app *** De onderhandelingen over de **nieuwe cao** bij **De Lijn** zijn afgerond. De cao zet in op de werkzekerheid van de personeelsleden en de vrijwaring van verworven rechten.

Samen voor het goe

Elk jaar halen (van links naar rechts) Claudine Van De Steene, Veerle Ravijts, Marleen De Smet, Rebecca Callebaut en Veerle D'Haene hun breinaalden boven voor het goede doel.

de doel

Door acties zoals *Music For Life* is eindejaar dé periode waarin we meer dan anders aandacht hebben voor iedereen die het moeilijk heeft. Maar acties voor het goede doel zijn er het hele jaar door. 13 sprak met enkele collega's die zich samen met hun werkmakers belangeloos inzetten, "omdat we meer kunnen dan alleen maar samen werken."

PETRA GOOVAERTS

MUTSJES BREIEN VOOR SMOOTHIEFLESJES

"Een kleinigheid die veel opbrengt"

Wie?

Rebecca Callebaut, Veerle D'Haene, Veerle Ravijts, Claudine Van De Steene, Myriam De Kuyper en Marleen De Smet van de afdeling Ecologisch Toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in Aalst.

Wat?

REBECCA: "We breien kleine mutsjes voor een actie van smoothiefabrikant *Innocent*. *Innocent* organiseert al enkele jaren een campagne voor het goede doel. Het idee is simpel: iedereen die wil, kan mutsjes breien die passen op de flessen van de drankjes. Die mutsjes worden ingezameld en vanaf januari kun je in sommige supermarkten smoothies kopen met zo'n mutsje op. Per verkocht flesje in Vlaanderen en Brussel gaat 0,20 euro naar een goed doel. Dit jaar is dat Welzijnszorg, een vzw die opkomt tegen armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen en Brussel. Welzijnszorg steunt elk jaar meer dan 150 projecten, zoals zomerkampen voor jongeren in armoede, cursussen gezond en goedkoop koken of zorg voor zwangere vrouwen in armoede."

Waarom?

REBECCA: "Sommige teamgenoten hier zijn graag creatief bezig. We haken, breien, maken zelf kleren ... en we praten tussen de middag al eens over de dingen die we maken. Toen ik hoorde over de actie, heb ik meteen gevraagd of er nog iemand wilde meedoen. Zo'n mutsje breien vraagt niet veel werk, en het is de ideale manier om restjes wol op te maken. In twintig minuten heb je

Rebecca Callebaut (42)

- ✓ Is teamverantwoordelijke Uitbouw Gemeentelijke Saneringsinfrastructuur bij de Vlaamse Milieumaatschappij in Aalst
- ✓ Woont in Hekelgem
- ✓ Houdt van breien, stikken en naaien en zoveel meer

er eentje gemaakt, ideaal om 's avonds te doen terwijl je televisie kijkt. Je kunt ze maken hoe je zelf wilt. We kiezen meestal voor de meest eenvoudige versie, maar we gebruiken wel verschillende kleuren en steken, en werken soms af met een pompon.

Ik probeer ook andere mensen warm te maken voor de actie. Ik hang elk jaar een oproep op elke verdieping in het gebouw om andere VMM'ers aan te zetten om mee te doen. Voorlopig komt daar weinig reactie op, maar wie weet, verandert dat wel na dit artikel (*lacht*). Sommigen brengen wel wol mee voor ons. Het hele jaar door staat er op het afdelingssecretariaat een doos waarin mutsjes gedeponeerd kunnen worden, maar pas vanaf september schieten we echt in actie. Tegen eind november willen we er tweehonderd gebreid hebben, dat is dubbel zoveel als vorig jaar."

Daarom!

REBECCA: "Samen iets doen om mensen te helpen die het met veel minder moeten doen: daarom doen we mee. De actie heeft vorig jaar 70 000 euro opgebracht. Het is toch mooi, dat je zoveel kunt inzamelen door zoiets kleins te doen."

🐿 www.innocentdrinks.be/be/DeGoedgemutsteBreibcampagne

DRIE COLS BEKLIMMEN IN ÉÉN DAG

"Heroïsch als je de top haalt"

Koen Nottebaert (links) en Stefan Kerremans moeten heel wat kilometers malen voor ze kunnen starten aan hun meerdaagse fietstocht in de bergen.

Wie?

Stefan Kerremans en Koen Nottebaert van de Vlaamse Infolijn bij het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DDAR) in Brussel.

Wat?

STEFAN: "Volgend jaar doen we voor de vijfde keer mee aan een meerdaagse fietstocht in de bergen. Dan trekken we met de 'cycloporters voor Artsen Zonder Grenzen' naar Oostenrijk. Met een groep van dertig amateurfietsters maken we enkele prachtige ritten waarbij we aardig wat hoogtemeters overbruggen. Het hoogtepunt van de tocht is altijd onze D-day: drie tot vier grote beklimmingen in één dag."

KOEN: "Dat zijn een reeks tot de verbeelding sprekende beklimmingen na elkaar, zoals in 2010 de Col de La Croix de Fer, du Télégraphe, du Galibier en l'Alpe d'Huez in de Franse

Alpen. Alle 'cycloporters' zamelen voor de tocht geld in dat integraal naar Artsen Zonder Grenzen gaat."

Waarom?

STEFAN: "Mijn broer Joris is al lang actief voor Artsen Zonder Grenzen. In 2000 organiseerde hij de eerste tocht met zijn fietsclub uit Mechelen. Tijdens een familiefeest heb ik me laten overhalen om mee te doen, hoewel ik geen fietser was. Tja, hoe gaat dat (*lacht*). Het avontuur in de bergen, in combinatie met het goede doel, sprak me aan. Ik heb een tweedehandsfiets gekocht en ben beginnen te trainen. Dat was negen jaar geleden. Mijn conditie was vrij goed, maar ik merkte al snel dat bergop fietsen mentaal een hele opdracht is. Van onze eerste zware beklimmingen herinner ik me nog haarscherp het stuk asfalt vlak voor mijn voorwiel, en mijn zweet dat

Stefan Kerremans (61)

- ✓ Is stafmedewerker bij de Vlaamse Infolijn (DDAR) in Brussel
- ✓ Woont in Kessel-Lo
- ✓ Was vooral een voetballer, maar begon in 2004 te trainen voor zijn eerste fietsvijfdaagse in de bergen

Koen Nottebaert (47)

- ✓ Is operationeel beheerder bij de Vlaamse Infolijn (DDAR) in Brussel
- ✓ Woont in Kessel-Lo
- ✓ Ging al geregeld fietsen in de bergen toen Stefan in 2006 aan zijn avontuur in de Dolomieten begon

naar beneden druppelde. Afgezien! Het heeft iets heroïsch als je dan de top haalt."

KOEN: "Ik heb nog triatlons gedaan en fietsen in de bergen is een hobby. Voor mij was de stap om mee te doen dus niet zo groot. Voor een goed doel iets kunnen doen wat je graag doet, is het mooiste wat er is. De tocht sprak me meteen aan omdat hij zo goed georganiseerd is en omdat het er gemoedelijk aan toegaat."

Daarom!

KOEN: "Er is geen minimaal sponsorbedrag dat je moet inzamelen om te mogen deelnemen. Stefan en ik houden het kleinschalig: we spreken collega's, vrienden en familie aan. Ik ben alvast gestart met trainen voor volgend jaar!"

STEFAN: "Ik ben in mijn hoofd al klaar om eraan te beginnen (*glimlacht*). Iedereen pakt het op zijn manier aan, dat is het mooie aan de tocht. Sommige deelnemers organiseren heuse festiviteiten en hebben zo al veel geld ingezameld. Zo konden we in 2012 meer dan 30 000 euro schenken aan het noodfonds van Artsen Zonder Grenzen."

📌 cycloportersvoorazg.be

Hannah Van Nieuwenhuyse (in het midden met gele t-shirt) loopt zich samen met (van links naar rechts) Kate Moermans, Regine Vanallemeersch, Klaar Meulebrouck en Leni Demarest warm voor Levensloop Aalter.

EEN JAAR LANG ACTIES OPZETTEN, 24 UUR BEWEGEN

“De actie begon al snel te leven binnen ons agentschap”

Wie?

Hannah Van Nieuwenhuyse, samen met meer dan honderd medewerkers van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) die ook deelnemen aan Levensloop Aalter.

Wat?

HANNAH: “Samen met een twintigtal mensen uit Aalter heb ik op 12 en 13 oktober Levensloop Aalter georganiseerd, een groot evenement om geld in te zamelen en - vooral - om mensen met kanker een hart onder de riem te steken. 24 uur lang stond Aalter op z'n kop. Teams losten elkaar af tijdens een estafetteronde. De hele tijd waren er optredens, animatie, hapjes, drankjes en heel veel sfeer. Bijna negentig teams namen deel. Daarbij ook drie ANB-teams met elk ongeveer dertig collega's: een met ANB'ers uit West-Vlaanderen, een uit Antwerpen en een met collega's uit Oost-Vlaanderen en uit de centrale diensten.”

Waarom?

HANNAH: “Geld inzamelen is belangrijk, maar zeker niet de hoofdzaak van Levensloop. Solidariteit en warmte geven aan wie het kan gebruiken: daar draait het vooral om. We hebben in onze familie jammer genoeg al verschillende keren te maken gekregen met kanker. Ik heb zelf kanker gehad en mijn vader is al jaren ziek. En in 2011 kreeg mijn mama de harde diagnose dat ze ongeneeslijk ziek is. Omdat we toen, op initiatief van mijn broer, een succesvolle actie voor de Stichting tegen Kanker hebben georganiseerd, vroeg de Stichting ons in 2012 of we een Levensloop in Aalter op poten wilden zetten. We stemden ermee in omdat het concept van Levensloop ons zo aanspreekt. Ik werd voorzitter van de organisatie. Op het werk reageerden collega's meteen enthousiast en ze wilden mee aan de kar trekken. Er kwam een aankondiging op het intranet en zo begon de

Hannah Van Nieuwenhuyse (32)

- ✓ Is coördinator van de cel Beheer West-Vlaanderen bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) in Brugge
- ✓ Woont in Aalter
- ✓ Kreeg zelf en in haar familie al verschillende keren te maken met kanker

actie al snel te leven binnen ANB. Het resultaat was ronduit verbluffend: collega's hebben een quiz georganiseerd, ijsjes en ontbijten verkocht, boeketten verkocht, taarten gebakken en verkocht, een vertelavond en een halve marathon georganiseerd ... En tijdens een teamdag met alle medewerkers van ANB daagde de administrator-generaal elke provincie uit om minstens honderd desserts te maken en te verkopen.”

Daarom!

HANNAH: “De totale opbrengst bedroeg 291 336 euro, een recordbedrag voor Levensloop. Maar Levensloop gaat vooral over elkaar steunen. Door de enthousiaste en warme reacties van collega's werd dat gevoel ook op het werk heel concreet. Koen, een ANB'er uit Antwerpen die ik niet zo goed kende, zei me: ‘Ik wil tonen dat we onder collega's meer kunnen dan alleen maar samen werken’. Geert, een andere collega, heeft een aangrijpend lied geschreven dat hij ook tijdens Levensloop heeft gezongen. Voor mij was Levensloop absoluut uniek. Het heeft kanker bespreekbaar gemaakt en heel veel moois op gang gebracht. En we zijn ontzettend dankbaar omdat mijn mama erbij kon zijn en zelfs actief kon meewerken.”

👉 www.levensloop.be

Kent u nog een actie voor een goed doel? Laat het ons weten via 13@vlaanderen.be. We maken met plezier een overzicht op onze website www.vlaanderen.be/13.

Collega's over hun anti

Eenvoudige tips zoeken om beter om te gaan met stress. Dat is een van de acties binnen het OEF-project, een nieuw initiatief van het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) en van het beleidsdomein Landbouw en Visserij (LV) om te helpen de werkdruk te verminderen. Alle collega's kunnen hun eigen tip geven om stoom af te blazen. Tientallen collega's deden dat al. 13 pikte er vijf uit.

MAARTEN DE GENDT

Barbara Herzeel, stafmedewerker hr bij het Departement WSE, is een van de drijvende krachten achter OEF. "We kregen al langer vragen van collega's over hoe om te gaan met werkdruk en stress. Een beetje stress is soms nodig om goed werk te leveren, maar de druk mag niet te hoog worden. We wilden dat op een positieve manier aanpakken. Toen kwam het idee van de OEF-rubriek, die we drie jaar geleden hebben opgestart. Elke maand posten we een tip om positief om te gaan met de werkdruk. Liefst tips die collega's zelf hebben ingediend. Het zijn

vooral kleine dingen die weinig tijd of inspanning vragen. We organiseren ook andere activiteiten. In september hielden we samen met de collega's van LV een OEF-picknick, met gratis fruit en drankjes. Tijdens de middagpauze gezellig samen picknicken en even tot rust komen, dat was ons uitgangspunt." Barbara heeft zelf ook een favoriete tip: "Even grappen met de collega's. Dat doet je je zorgen vergeten en verlicht de werkdruk. We doen dat geregeld, en nadien voelen we ons opgelucht en kunnen we alle werk weer aan."

TIP 1

"Een andere route naar het werk nemen"

Jan Cielen (26) • Deskundige bij het Departement LV • Werkt in Hasselt

"Ik wissel geregeld af hoe ik naar het werk kom. Soms kom ik met de trein, soms met mijn eigen auto, en soms rij ik mee met een collega die bij de VLM werkt. Ik neem af en toe ook een andere weg naar het werk, zodat ik 's ochtends niet altijd in dezelfde routine zit. Dat doorbreekt de sleur en zorgt voor een fris hoofd en een frisse blik op het werk."

"Af en toe een andere weg naar het werk nemen, doorbreekt de sleur en zorgt voor een fris hoofd", vindt Jan Cielen.

stresstips

TIP 2

“Geen werk mee naar huis”

Paul Boschmans (57) • Landbouwboekhouder bij het Departement LV • Werkt in Hasselt

“Vorig jaar heb ik een burn-out gehad. Dat had veel oorzaken, maar één daarvan was dat ik elke avond werk meenam naar huis. Ik was altijd met het werk bezig en gunde mezelf amper rust. Nu doe ik dat niet meer. Ik neem ook meer pauzes overdag. En ik eet mijn broodje niet meer aan mijn bureau, maar samen met mijn collega's in het restaurant. Ik probeer ook geregeld naar buiten te gaan tussen de middag.”

TIP 3

“Wandelen tijdens de middagpauze”

Heidi Van Hoya (41) (rechts op de foto) • Medewerker bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij • Werkt in Brugge

“Als het mooi weer is, maak ik 's middags een wandeling in een park hier in de buurt. Zo kan ik even de stress vergeten en wat frisse lucht inademen. Daar heb ik behoefte aan, want in ons gebouw kunnen de vensters niet open. Het liefst ga ik met collega's wandelen. Dan kunnen we ondertussen een praatje maken.”

TIP 4

“De koffiepauze in ere houden”

Cindy Boonen (38) (tweede van rechts op de foto) • Diensthoofd bij het Departement LV • Werkt in Brussel

“Op onze dienst hebben we de gewoonte om samen koffiepauze te nemen. Vrijblijvend, niemand is verplicht er elke dag bij te zijn. We praten dan over de actualiteit, over familie, of over waar we mee bezig zijn op het werk. Soms krijg je tijdens die koffiepauze van een collega een idee of een oplossing voor een probleem waar je mee worstelt. De koffiepauze helpt me om de knop even om te draaien, bijvoorbeeld als ik stress krijg van een ontplofende mailbox. Ook al heb ik het nu veel drukker dan vroeger, ik probeer toch nog altijd naar de koffiepauzes te gaan.”

TIP 5

“To-do's in een lijst bijhouden”

Sofie Vanhout (38) • Stafid bij het Departement WSE • Werkt in Brussel

“Iedere dag komen er tal van grote en kleine taken op mij af, die mijn planning doorkruisen. Ik schrijf die allemaal op in een to-dolijst, met deadlines erbij. Dan hoeft ik al die dingen niet te onthouden en kan ik me focussen op de taak waar ik op dat moment mee bezig ben. Ik weet immers dat de andere zaken netjes opgelijst staan. Vaak nummer ik de to-do's op mijn lijstje volgens de prioriteit ervan, zodat in één oogopslag duidelijk is welke ik absoluut eerst moet aanpakken.”

“Afzien, maar ook

Wat dansen in het water lijkt me een rustige manier om de dag te beginnen. Valt dat even tegen. Na een kwartier begint mijn lichaam te protesteren. Maar leuk is het wel!

> Ik moet bij de buurvrouw spieken hoe ze de bewegingen van *Fight for Fit* doet. Het gaat me allemaal veel te snel. Deze sport is niks voor mij.

> Na de middag zoek ik een excuus om even niet te hoeven sporten. De collega's van de Vlaamse Infolijn doen mee aan het voetbaltoernooi en kunnen supporters gebruiken tegen het sterke team van de Zorginspectie.

ontspannen”

“Uw sportschoenen? Die heb ik twee jaar geleden weggegooid omdat je die NOOIT MEER zou gebruiken”, zegt mijn moeder. Lap, dat begint al goed. Sportdag omdat de baas het zegt en geen juiste uitrusting. Moeder Natuur heeft mij gewoon niet gemaakt om te sporten. En toch kies ik niet, zoals 3850 andere collega’s, voor een wandel- of fiets-tocht, maar voor de instuif op de campus van de VUB, in de hoop dat ik dankzij de Bloso-collega’s een sport vind die bij me past.

VEERLE VAN DEN BROECK

De dag start met een duik in het zwembad voor een les aqualatino, het enige waar ik echt naar uitkijk. Omdat de instructeur volgens collega Liesbeth vast en zeker Raúl of Jorge heet. Helaas. Toch krijgt lesgeefster Martine me enthousiast. Ik doe salsapasjes dat het een lieve lust is, schud als een ware Jennifer Lopez mijn lijf heen en weer, en maak bewegingen die ik boven water nooit zou kunnen. Het blijkt zwaarder dan ik dacht. Na een kwartier onderwaterdansen beginnen mijn spieren te protesteren, maar ik amuseer me enorm.

Fight for Fit is het volgende op het programma, een work-out die gebaseerd is op vechtsporten, zoals karate, boksen en taekwondo. Ik kan totaal niet volgen, in tegenstelling tot mijn (iets oudere) buurvrouwen. Mijn coördinatievermogen is duidelijk niet wat het moet zijn.

Na de middag zoek ik een excuus om even niet te hoeven sporten, net zoals vroeger tijdens de les lichamelijke opvoeding. De collega’s van de Vlaamse Infolijn doen mee aan het voetbaltoernooi en kunnen supporters gebruiken. Mijn helden lopen de ziel uit hun lijf

en doen meer dan hun best. Uiteindelijk slagen ze er zelfs één keer in te winnen omdat de tegenstander forfait geeft.

Trots loop ik richting spinningles. Het ongebreidelde enthousiasme van de lesgever heeft een averechts effect. Het liefst zou ik van mijn fiets stappen en mijn agressie op hem uitwerken, maar ik hou me in. Het trappen valt me zwaar, en na vijf minuten heb ik het gevoel dat ik de komende dagen ga janken van de spierpijn.

Ik sluit de dag af met yogalates, een combinatie van yoga en pilates. Eenvoudig is het niet, je benen langer dan tien seconden in de lucht houden. Ik zie behoorlijk af, maar op het einde van de sessie voel ik me heerlijk ontspannen. Dit is echt iets voor mij en ik besluit dat ik op yogales ga. Moe, voldaan en met een goed voornemen spring ik in de trein naar huis.

Sportdag Vlaamse ambtenaren

Op donderdag 19 september lieten 5402 collega's uit de hele Vlaamse overheid het werk even los om samen te sporten. 3038 collega's gingen wandelen in en rond Brussel en 812 sprongen op de fiets of mountainbike. 13 stuurde een redacteur richting instuifprogramma op de campus van de VUB, om net als 1551 andere collega's te proeven van het uitgebreide sportaanbod. Met alle gevolgen van dien.

➤ Spinning is mijn ding niet. Het trappen valt me zwaar en na vijf minuten heb ik het gevoel dat ik de komende dagen ga janken van de spierpijn.

➤ Het lukt zowat iedereen om zijn benen zonder problemen in de lucht te houden tijdens de yogalates. Behalve mij. Maar waar dienen handen anders voor? Afzien, maar ook ontspannen. Misschien toch mijn sport gevonden?

“Drie jaar lang, tien uur per week aan gebouwd”

Win een
luchtdoop
met Guy op
p. 40

“Wat een magistraal gevoel toen ik mijn zelfgebouwd toestel eindelijk kon proberen”, zegt Guy Kieckens.

Er zijn hier al collega's de revue gepasseerd die zich passioneel uitleven op het land of op het water, maar ook in de lucht zoeken er heel wat hun *kicks*. 13 vond vier collega's met het hoofd in de wolken.

FILIP DE MAESSCHALCK

Guy Kieckens (51), chauffeur bij de MOD Bestuurszaken, bouwde acht jaar geleden zijn eigen vliegtuig. “Ik had al een tijdje mijn pilotenbrevet gehaald, en vond het beperkend om altijd toestellen te moeten huren. Het eerste vliegtuig, een eenpersoonstoestel, stak ik met behulp van een grondplan in elkaar. Via gespecialiseerde webwinkels kocht ik online de componenten. Het tweede, een tweezitter, bouwde ik met een zelfbouw-pakket: twee gigantische kisten met alle onderdelen, van het kleinste schroefje

tot de motor. Goed voor zo'n 40 000 euro aan materiaal. Daar heb ik zo'n drie jaar gemiddeld tien uur per week minutieus aan gebouwd. Wat een magistraal gevoel toen ik het eindelijk kon uitproberen! Nu maak ik er samen met mijn vrouw of dochter regelmatig reisjes mee richting Engeland, Frankrijk en Duitsland. Italië wordt de volgende bestemming. Ik vertrek vanop de luchthaven van Buzet, bij Nijvel. Daar staat het toestel ook gestald.” Guy heeft ook een cursus acrobatisch vliegen gevolgd, maar daar

is zijn eigen toestel niet voor geschikt. “Maar ik heb nu wel extra ervaring om in moeilijke omstandigheden, zoals bij hevige turbulentie, het hoofd koel te houden. Ik moet me bovendien jaarlijks medisch laten keuren.” Soms neemt hij collega's mee voor een luchtdoop. “Als die horen dat ik vlieg, reageren ze meestal enthousiast. En af en toe wil er wel eens iemand mee de lucht in. Wie interesse heeft om eens mee te vliegen, mag me altijd contacteren!”

“Vogels volgen in de lucht”

Ann Wauters (53), expert Planning en Klantenbeheer bij de VDAB, is gefascineerd door parapente. “Dat is een soepele, uit doek gemaakte vleugel waarmee je kunt zweven. Ik ben er twintig jaar geleden mee begonnen toen ik op vakantie in Zwitserland vlak bij een startplaats logeerde. Het heeft dan wel nog tien jaar geduurd voor ik de eerste keer zelf heb gevlogen. Ik ben eerst een opleiding gaan volgen om het materiaal te leren kennen, het scherm te leren besturen en over thermiek te leren. In tegenstelling tot wat vele mensen denken heb je voor parapente geen opleiding parachutespringen nodig, en ook geen hoge bergen. Je kunt hier in de Ardennen startplaatsen vinden, maar een hoge duin aan de kust volstaat ook. Het is de bedoeling dat je door je glijscherm te besturen zelf hoogte maakt.” Al trekt Ann toch het liefste naar het buitenland. “In Portugal heb ik al veel vluchten gemaakt. Daar zoek ik meestal een plaatselijke gids die me naar de startplaats brengt en die me oppikt als ik geland ben. Maar het Spaanse Alicante en het Franse Annecy zijn mijn lievelingsstartplaatsen.” Parapente houdt wel wat risico in. “Maar dat is zo bij elke sport. Je moet rekening houden met de verandering van de wind.” Wedstrijden vliegen doet An niet. “Om het hoogste en het verste vliegen, laat ik aan de jongeren over. Maar als ik een groep vogels kan volgen, zal ik dat niet nalaten.”

moet een oefenballon huren, een aanhangwagen ... Ik houd het dus bij ondersteuning als crewlid. Een ballonteam bestaat uit een piloot en een of meer crewleden, die assisteren bij het gereedmaken van de ballon en hem volgen met de auto. Een radioverbinding met de ballon en een gps-toestel maken het volgen makkelijker, maar in de beginjaren deed ik het met een kaartenboek op schoot. Na de landing is de crew vaak de eerste die de landeigenaars spreekt. En die zijn niet altijd even blij dat er een ballon op hun grond is geland. Ik heb ooit meegemaakt dat we de politie erbij moesten halen. Gelukkig komt dat zelden voor. Nadat de ballon is ingepakt, zorgt de crew dat iedereen thuis raakt.”

“Achter een ballon aan”

Tom Roelants (37), operator bij het Verkeerscentrum in Antwerpen, komt uit het Waasland en zag jaarlijks de luchtballonnen van de Vredesfeesten in Sint-Niklaas over zijn huis vliegen. “Een familielid is ballonvaarder en die vroeg me mee. Zo is het begonnen.” Ondertussen heeft hij al heel wat vluchten achter de rug, maar zelf piloot worden, ziet hij niet zitten. “De opleiding is me te lang en te duur. Je

“Blijven dromen van piloot worden”

Arno Visser (31), deskundige Communicatie bij Ruimte Vlaanderen, wilde al van jongs af piloot worden. “Het klinkt cliché, maar het was mijn ultieme jongensdroom. Op de middelbare school koos ik resoluut voor veel wiskunde en natuurkunde, en Engels, met als enige doel toegelaten worden tot de pilotschool. Ik rookte noch dronk, en deed veel aan sport. Dat vergde discipline voor een puber.” Zowel de praktische als de fysieke

toelatingsproeven vormden dus geen obstakel, maar het kostenplaatje bleek te hoog. “Mijn ouders waren gescheiden en het kon gewoonweg niet. En na de aanslagen van 11 september waren de banken ook niet geneigd een pilotenopleiding te financieren. De hele luchtvaartsector zat in een crisis. Dat was voor mij een zware teleurstelling.” Toch hield dat Arno niet tegen. “Een tijdje geleden ben ik toch een opleiding gaan volgen om met een Cessna (een kleine eenmotorige tweezitter, red.) te kunnen vliegen. Dat is financieel wel haalbaar, hoewel mijn eigen scheiding nu ook even roet in het eten gooit. Ondertussen vlieg ik mee met een vriend met wie ik de kosten voor de brandstof en de landingsgelden deel. Af en toe mag ik de stuurknuppel overnemen en dan beleef ik mijn droom. (lacht) Niet dat ik mijn huidige job niet graag doe, maar ooit hoop ik toch in de luchtvaartsector aan de slag te kunnen.”

OPROEP

Voor een volgend nummer is 13 op zoek naar collega's met een passie voor games. Hebt u uw versie van *Grand Theft Auto 5*'s nachts gekocht in de gamewinkel? Telt u af tot wanneer de nieuwste versie van uw favoriete console in de winkel ligt? Bent u een race-, vecht- of roleplayingliefhebber? Laat het ons weten via 13@vlaanderen.be.

“Andere

tijden, andere ideeën”

Frank Geets (50) (links)

- ✓ Administrateur-generaal Agentschap voor Facilitair Management (AFM)
- ✓ AFM telt 750 personeelsleden en zorgt ervoor dat we op een zuinige en effectieve manier kunnen werken, met o.a. catering, ICT en schoonmaak.
- ✓ Industrieel ingenieur
- ✓ Geboren in Mechelen, hertrouwd met Veerle, drie dochters en twee zonen
- ✓ Woont in Sint-Katelijne-Waver (Antwerpen)
- ✓ Ambtenaar sinds oktober 2012
- ✓ Zegt over zichzelf: “Als ik met vrienden ga eten en ze stellen me vragen over de efficiënte besteding van hun belastinggeld, wil ik niet met het schaamrood op de wangen staan.”

Gert Potoms (45) (rechts)

- ✓ Adjunct-directeur-generaal Agentschap voor Facilitair Management, verantwoordelijk voor het vastgoed (AFM)
- ✓ AFM beheert als vastgoeddeskundige ook gebouwen waarin de Vlaamse overheid is gehuisvest.
- ✓ Burgerlijk ingenieur Bouwkunde
- ✓ Geboren in Brussel, getrouwd met Katia, twee tienerzonen
- ✓ Woont in Meise (Vlaams-Brabant)
- ✓ Ambtenaar sinds mei 1993
- ✓ Zegt over zichzelf: “Ik zie mezelf hier niet noodzakelijk tot aan mijn pensioen blijven. Ik heb altijd gezegd dat als mijn kinderen groot zijn, ik naar de privésector overstap. Maar zo ver is het nog niet.”
- ✓ Zegt over zichzelf: “Als diensthoofd kan ik 's avonds wel doorwerken, maar ik vind niet dat ik dat kan eisen van mijn collega's.”

“Een crisis helpt om realistisch te zijn en dingen in vraag te stellen die veel te lang niet in vraag zijn gesteld”, zegt Frank Geets, sinds een jaar administrateur-generaal van AFM, het agentschap dat instaat voor alles wat we nodig hebben om te kunnen werken. Geets is specialist ‘aankoop en logistiek’ en heeft 25 jaar in de privésector gewerkt bij bedrijven als FedEx, Base en Telenet. Dat zullen ze geweten hebben bij AFM en bij uitbreiding bij de hele Vlaamse overheid. “Een goede zaak is dat”, zegt zijn beste vriend, beste collega Gert Potoms, ook van AFM. “Frank zorgt voor een frisse wind en nieuwe ideeën.”

FRANK WILLEMSE EN LEEN DE DYCKER

“Het was te nemen of te laten en aanzienlijk minder dan wat ik ooit heb verdiend”, zegt Frank Geets over zijn wedde als administrateur-generaal van AFM. Hij komt uit een wereld met aandelenopties en rijkelijke bonussen, maar heeft dat allemaal - met een tussenstation in het AZ Nikolaas - achter zich gelaten om bij de Vlaamse overheid te komen werken. Voor de uitdaging - ‘AFM is de grootste facilitairmanagementorganisatie van Vlaanderen’ - en ook omdat Gert Potoms hem een hint had gegeven. “We kennen elkaar professioneel al tien jaar. Ik ben nog voorzitter geweest van IFMA, de beroepsvereniging voor facilitair management en zo’n groot wereldje is dat nu ook weer niet. Op een van onze events heb ik bij Frank laten vallen dat we nog altijd geen nieuwe baas hadden bij AFM en of dat niks voor hem was”, zegt Gert.

Waarom bent u voor de Vlaamse overheid komen werken?

GERT: “Ik heb burgerlijk ingenieur Bouwkunde gestudeerd en heb eerst twee jaar stage gedaan op een architectenbureau. Maar het was crisis - toen ook al - en mijn vader die bij het Arbitragehof werkte, zei me: ‘Doe mee aan een examen bij de overheid. Als je slaagt, heb je dat alvast.’ Er was weinig werk in de bouw en dus deed ik wat mijn vader me zei. Ik ben uiteindelijk begonnen en gebleven. Eerst bij het departement dat nu Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) is, waar ik berekeningen maakte om bruggen te

kunnen bouwen. Over elke autosnelweg in Vlaanderen is er wel ergens een brug waaraan ik heb meegewerkt.”

FRANK: “Zijn dat de bruggen die ze nu allemaal moeten afbreken (*lacht*)?”

GERT: “(*lacht*) Eentje maar. Omdat ze de autosnelweg gaan verleggen. Niet omdat ze op instorten staat. Serieus, ik weet nog al mijn bruggen liggen. Het is anders sinds ik hier bij AFM werk. Hier heb ik altijd leiding gegeven aan een groep van mensen. Sinds toen zijn het niet meer mijn eigen projecten, maar onze projecten. Dat maakt het toch wat abstracter.”

De projecten van AFM zijn voor ons, de gebruikers van jullie diensten, toch erg concreet. En we hebben er allemaal een mening over: over de broodjes, de poetsploeg, de vuilnisbakken ...

FRANK: “We leveren basisdiensten die iedereen thuis ook nodig heeft en voor zichzelf invult. Van bruggen bouwen hebben de meeste mensen geen kaas gegeten, maar van lekkere en minder lekkere broodjes weten ze alles. Van goede en slechte stoelen ook. Of van de lichten die wel of niet werken.”

GERT: “Iedereen is expert in facilitair management voor zichzelf. Maar niet in facilitair management voor iedereen.”

FRANK: “In het CAG (*het College van Ambtenaren-Generaal, red.*) beginnen alle collega's over mijn werk terwijl ik bijvoorbeeld nooit tegen de collega van Waterwegen en Zeekanaal zeg hoe ik vind dat ze de sluizen moeten bedienen.”

Gert: "Het nieuwe werken is een efficiëntiemaatregel die ervoor zorgt dat er geen middelen worden verspild."

Wat is tegenwoordig het hete hangijzer bij de collega-topambtenaren?

GERT: "Het nieuwe werken, het vervolg op anders werken, dat ook al een heet hangijzer was."

Wat is ook alweer het verschil tussen 'anders werken' en 'het nieuwe werken'?

GERT: "Praktisch gezien gaan we bij anders werken uit van 23 vierkante meter bruto per werkplek en in het nieuwe werken van 12,5 vierkante meter 'primary area per gecorrigeerde vte' volgens de nieuwe Europese norm. Elke entiteit is vrij om die richtlijn in te vullen naargelang haar eigen behoeften met vergaderzalen, cockpits, werkplekken ..."

Vte staat voor voltijdsequivalent, maar wat betekent 'primary area per gecorrigeerde vte'?

GERT: "Vroeger ging het om de gemiddelde werkplekoppervlakte, nu om de oppervlakte die mensen nodig hebben."

FRANK: "Iemand die op de baan is, een boswachter bijvoorbeeld, gaan we niet berekenen als een fulltimer. Als die maar 20 procent van zijn tijd op kantoor is, telt die maar mee voor een dag per week. Voor entiteiten met mensen die veel buiten werken, zal dat een groot verschil uitmaken. Ze zullen veel minder oppervlakte krijgen."

GERT: "Maar ze hebben die dan ook niet nodig."

Is het een efficiëntiemaatregel of een besparingsmaatregel?

GERT: "In een vorige editie van 13 stelde Peter Cabus (*secretaris-generaal* van

het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed of RWO, red.) het voor als een besparingsmaatregel. Maar dat vind ik niet helemaal terecht. Het is een efficiëntiemaatregel die ervoor zorgt dat er geen middelen verspild worden."

"Iedereen is expert in facilitair management voor zichzelf, maar niet in facilitair management voor iedereen"

GERT POTOMS

FRANK: "Een crisis helpt om weer realistisch te zijn. Zo was er voor de inrichting van het Vlaams administratief centrum (VAC) in Gent een budget nodig van 5 miljoen voor meubelen. We hebben dat kunnen terugbrengen tot 1,5 miljoen met drie regels. Regel 1: 'Zijn je meubels nog goed, dan verhuizen ze mee.' Regel 2: 'Meubilair waar problemen mee zijn, gaan we refurbishen.' We leggen een nieuw blad op meubilair en we schilderen waar nodig. Regel 3: 'Als het niet anders kan, kopen we nieuwe meubels, maar daarom niet de Rolls Royceversie ervan zoals we nu vaak doen'. Moeten we echt bureaus met een volkernblad hebben? Oké, dat gaat nooit kapot, maar gaan we onze meubels tot in de eeuwigheid gebruiken? Kan het niet gewoon van laminaat zijn, zoals bij de meeste bureaus het geval is. Dat is een besparing, ja, maar het is ook duurzaam."

Wil dat dan zeggen dat we vroeger te veel uitgaven aan meubilair en kantoorinrichting?

FRANK: "Het is eerder een kwestie van 'andere tijden, andere ideeën'. Ik voel dat we, ook als het om contracten gaat, fantastische lastenboeken hebben, de beste ter wereld. Maar het duurt lang om ze gerealiseerd te krijgen en dat vinden onze klanten niet tof. En bovendien betalen ze er meer voor. We moeten ons de vraag stellen of we echt gouden klinken nodig hebben? Er zijn toch ook goede in inox."

GERT: "Het is eerder 'ijzeren klinken' in plaats van 'inox klinken' (*lacht*)."

U bent intussen de vuilnisbakken per bureau aan het afschaffen. We zullen die moeten delen met vier.

FRANK: "Het gaat nog verder dan dat. Er loopt een project bij AFM waarbij er geen vuilnisbakken meer aan de bureaus staan, maar wel verzamelpunten met containertjes waar je gescheiden afval kunt dumpen. De bedoeling is dat al onze klanten - en dat zijn alle gebouwen die we in beheer hebben - het aangeboden krijgen. Het gaat toch niet op dat de Vlaamse overheid haar burgers aanzet om afval te sorteren en haar ambtenaren het op een hoop in een zak moeten gooien. Het is allemaal gewoon een kwestie van logisch denken. Tot nu toe maakte men hier bijvoorbeeld elke dag schoon, maar waarom zouden we dat blijven doen als steeds meer schoonmaakbedrijven zich zo organiseren dat ze alleen nog maar schoonmaken waar het vuil is."

GERT: "We kunnen beter focussen op het sanitair. Vanuit hygiëne is het belangrijker dat het daar schoon is dan ergens in een hoekje van een kantoor."

Frank: "We kunnen onze burgers toch niet allerlei energiebesparende bouwverplichtingen opleggen en ze zelf aan onze laars lappen?"

FRANK: "We weten dat we geen extra personeel zullen krijgen. Dus moeten we de personeelsleden anders inzetten en keuzes maken."

We zitten hier in het Boudewijngebouw, geen praktisch of duurzaam gebouw. Gaan we hier nog lang blijven?

GERT: "Nee. In 2017 komen het Boudewijngebouw en het Phoenixgebouw vrij. We werken we nu aan een nieuw project om die 2000 gecorrigeerde vte's te huisvesten. We stellen daarbij hoge eisen op het vlak van duurzaamheid."

FRANK: "We hebben immers een voorbeeldfunctie. Dit gebouw is verschrikkelijk: slecht ingericht en duur in onderhoud en verwarming. We gaan het innuilen voor een gebouw dat *state of the art* is qua energiepeil en technisch onderhoud. We kunnen onze burgers toch niet allerlei energiebesparende bouwverplichtingen opleggen als we ze zelf aan onze laars lappen?"

Waar zal dat gebouw liggen? Toch dicht genoeg bij het station? Anders zondigt de Vlaamse overheid tegen haar eigen regel om haar personeel aan te zetten met het openbaar vervoer naar het werk te komen.

GERT: "De aanbesteding loopt, dus ik mag daar niks over zeggen behalve dat het een nieuw of een vernieuwd gebouw zal zijn en dat het in een straal van 1000 meter moet liggen vanaf het Noordstation of vanaf Brussel-Centraal."

Wat vindt u van het restaurantaanbod van de Vlaamse over-

heid? Bestelt u er zelf wel eens een maaltijd of een broodje?

FRANK: "Zelden. Ik vind dat we te weinig inspelen op de vraag van de klanten van onze restaurants. We hebben hier in het Boudewijngebouw een vrij klassiek aanbod: soep, warme maaltijden en broodjes. Het cateringaanbod in het Ellipsgebouw is al wat minder beperkt en dat merk je ook aan het succes van het restaurant. Maar voor mij is dat toch niet voldoende. Ik vind de broodjes van bijvoorbeeld Pierre, de broodjeszaak hier om de hoek, lekker en afwisselend. Dat moeten wij ook kunnen."

"Waarom zouden we nog schoonmaken als het niet vuil is?"

FRANK GEETS

Die zijn wel duurder.

FRANK: "En dan? Ik zie toch heel wat collega's daar in de rij staan. Op zoek naar kwaliteit en variatie. We hebben een externe specialist aangesteld om tegen het einde van het jaar met een nieuw restaurantconcept te komen, eerst in de restaurants van de Noordwijk en dan in de VAC's in de provincies. Wij zijn nu ook niet trots genoeg op wat we onze klanten aanbieden. Op onze servetjes en broodzakjes staat zelfs ons logo niet. Ook onze flexibiliteit kan beter: als er tuinkers op 'het broodje van de week' zit en je vraagt tuinkers op je broodje kaas, dan kan dat niet. Dat begrijp ik dus niet."

De collega's achter de toog kun-

nen daar toch niks aan doen. Die volgen gewoon de regels.

FRANK: "Dan hebben we misschien andere regels nodig. Mijn ambitie is zo'n aanbod te hebben dat de broodjeszaak hiernaast een gevoelige omzetsdaling merkt. Wat niet wil zeggen dat ik er nooit meer zal langsgaan. Dat verwacht ik van niemand. Maar we hebben nu maar een marktaandeel van 30 procent. Dat is belachelijk laag."

Moeten jullie hard werken?

FRANK: "Ik doe mijn vak graag, dus ik vind werken geen opdracht. Ook niet als het tot laat op de avond is en ik nog ergens moet gaan spreken of netwerken. Of als ik 's avonds in de zetel zit en mails aan het sturen ben."

GERT: "Ik doe graag wat ik doe, want anders zou ik het niet doen. Werk ik hard? Ja, maar ik kan het combineren met het huishouden. Ik heb een vrouw - ze is pilote - die onregelmatige werkuren heeft en ik heb twee tienerzonen die enige sturing nodig hebben. In functie van wat zij nodig hebben, vertrek ik vroeger of later naar het werk. Altijd met de fiets. Meise-Brussel is maar 12 kilometer."

FRANK: "Ik kom normaal met de auto, maar ik ben al eens met de fiets gekomen van Sint-Katelijne-Waver. Dat is 37 kilometer. Nogal ver, vind ik. Maar we hebben als AFM een doel gesteld: we willen met onze mensen volgend jaar de Mont Ventoux beklimmen. Ik ben niet bepaald een klimmerstype, dus dat belooft."

Veel succes daarmee.

Bomen schalmen

Ook bomen laten vellen hoort bij het werk van een boswachter. Mieke D'Hondt van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) markeert in het Muziekbos in Ronse Amerikaanse eiken die omgehakt moeten worden, om andere bomen meer ruimte te geven of om verjonging toe te laten, al naargelang het bosbeheer. Met een *bijzondere hamer* - een kleine bijl - hakt Mieke een stuk van de schors. Daarna markeert ze de stam door een merkteken in de vorm van een leeuw in het hout te slaan.

Het ANB verkoopt de geschalmde bomen tijdens openbare houtverkoppen. Dat gebeurt meestal op stam, waarbij de kopers de bomen zelf moeten omhakken. Dankzij de *schalm* is er geen verwarring mogelijk en worden de juiste bomen geveld en meegenomen.

FOTO: Joris Casaer

Vlaamse overheid Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO)	Vlaamse overheid Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB)	Vlaamse overheid Centrale Accounting	Vlaamse overheid Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Z&G)	Vlaamse overheid Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	Vlaamse overheid Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Vlaamse overheid Toerisme Vlaanderen	Vlaamse overheid Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen - Flanders Investment and Trade (FIT)	Vlaamse overheid Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen	Vlaamse overheid Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	Vlaamse overheid Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	Vlaamse overheid Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Vlaamse overheid Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen - Flanders Investment and Trade (FIT)	Vlaamse overheid Limburgse Reconversie- maatschappij (LRM)	Vlaamse overheid Participatie- maatschappij Vlaanderen (PMV)	Vlaamse overheid Koninklijk Instituut voor Schone Kunsten (KIK)	Vlaamse overheid Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI)	Vlaamse overheid Sociaal-Economisch Raad van Vlaanderen (SERV)
Vlaamse overheid Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs (AHOVOS)	Vlaamse overheid Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV)	Vlaamse overheid Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION)	Vlaamse overheid Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)	Vlaamse overheid Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Vlaamse overheid DAB
Vlaamse overheid Kind en Gezin (K&G)	Vlaamse overheid Agentschap voor Onderwijs en Vorming (AKOV)	Vlaamse overheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	Vlaamse overheid ESF-Agentschap (ESF)	Vlaamse overheid Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem (OPZC Rekem)	Vlaamse overheid Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WVG)
Vlaamse overheid Agentschap ter Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtcreatie (BLOSO)	Vlaamse overheid Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)	Vlaamse overheid Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)	Vlaamse overheid Departement Werk en Sociale Economie	Vlaamse overheid Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	Vlaamse overheid Agentschap voor Facilitair Management (AFM)
Vlaamse overheid Departement Landbouw en Visserij	Vlaamse overheid Agentschap voor Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en jongeren (VJW)	Vlaamse overheid Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)	Vlaamse overheid Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)	Vlaamse overheid Kunsten en Cultuur (K&E)	Vlaamse overheid Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Vlaamse overheid Vlaams Energieagentschap (VEA)	Vlaamse overheid Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	Vlaamse overheid Herculesstichting	Vlaamse overheid Openbare Vlaamse Afvastoffenmaatschappij (OVAM)	Vlaamse overheid Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	Vlaamse overheid Agentschap Landbouw en Visserij (ALV)
Vlaamse overheid Agentschap Wegen en Verkeer (AWV)	Vlaamse overheid Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (AMDK)	Vlaamse overheid Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economische (VSAWSE)	Vlaamse overheid Waterwegen en Zeekanaal (WenZ)	Vlaamse overheid Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn (VVM De Lijn)	Vlaamse overheid De Scheepvaart

**Efficiënter
met minder
entiteiten**

Van

88

naar

78

Tien agentschappen zullen de komende jaren fuseren met een departement of een ander agentschap. Dat staat in een conceptnota die de Vlaamse Regering in september heeft goedgekeurd. Ook wordt bekeken of het aantal strategische adviesraden niet teruggebracht kan worden. Niemand verliest zijn job. "We willen de Vlaamse overheid efficiënter maken", zegt minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois. "Daarom willen we entiteiten met een te kleine schaal of waarvan het takenpakket erg dicht bij dat van een andere entiteit ligt, samenvoegen."

VEERLE VAN DEN BROECK

Er zijn tien agentschappen die moeten fuseren met een andere entiteit, en daardoor verdwijnen. Het gaat om de DAB Informatie, het Agentschap voor Onderwijscommunicatie, het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Kunsten en Erfgoed, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Centrale Accounting, het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking, het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie, het ESF-agentschap (Europees Sociaal Fonds) en het Agentschap voor Landbouw en Visserij. Voor de meeste agentschappen is al duidelijk met welke entiteit ze een fusie aangaan, maar voor een beperkt aantal is dat nog niet het geval. Het gaat immers om een conceptnota, dus het zou best kunnen dat het uiteindelijke resultaat anders is dan wat nu voorligt.

Wat zijn de gevolgen voor het personeel?

De collega's van de tien agentschappen die verdwijnen, zullen werken voor het departement of agentschap waar hun taken terechtkomen. Er vloeit dus niemand af. Het zou wel kunnen dat sommige mensen een

ander takenpakket krijgen, maar dat wordt pas duidelijk als de fusies rond zijn. Of u nieuwe taken krijgt, hangt dan af van uw nieuwe leidend ambtenaar.

Er komt ook een oplossing voor de personeelsleden van de strategische adviesraden die mogelijk verdwijnen. Zij worden overgeheveld naar een andere strategische adviesraad of naar het departement waar de adviesraad toe behoort.

Het staat ook vast dat door de samensmeltingen het aantal topambtenaren zal dalen, wat op zijn beurt zal leiden tot een vermindering van het aantal ondersteunende functies. Maar over de precieze omvang komt pas meer duidelijkheid als de samensmeltingen afgerond zijn.

Wanneer start het?

Wanneer de fusies precies zullen plaatsvinden, is ook nog niet helemaal duidelijk. Dat wordt op dit moment bekeken. Voor sommige agentschappen zou dat snel kunnen gaan. Omdat het, op het ESF-agentschap na, alleen om intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid gaat, moet de Vlaamse Regering alleen de regelgeving aanpassen en hoeft ze geen nieuw decreet te maken. Een aantal entiteiten zal nog tijdens deze regeerperiode fuseren. Dat kan bijvoorbeeld omdat er nu een waarnemend administrateur-generaal is, zoals bij VAIS en het Agentschap voor Onderwijscommunicatie, of omdat de topambtenaar in kwestie binnenkort met pensioen gaat. Andere entiteiten zullen pas na de verkiezingen van mei samensmelten, al moeten ook daar

vanaf nu al de nodige voorbereidingen getroffen worden.

Waarom gebeurt dit?

Achterliggend motief om het aantal entiteiten terug te dringen is de wil van de Vlaamse Regering om de administratie efficiënter te laten werken. "Het doel van Beter Bestuurlijk Beleid bestond erin om bepaalde uitvoerende taken te verzelfstandigen", aldus minister Bourgeois. "Vandaag moeten we echter vaststellen dat deze hervorming op een aantal punten is doorgeslagen. Er zijn gewoon te veel entiteiten. Dat is niet efficiënt en niet transparant. Daarom willen we entiteiten met een te kleine schaal of waarvan het takenpakket erg dicht bij dat van een andere entiteit ligt, samenvoegen. We herleiden daarmee de hervorming Beter Bestuurlijk Beleid tot haar essentie", zegt minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois. "We willen het aantal agentschappen verminderen omdat we zo schaalvriendelijker kunnen realiseren. Als we de kleine agentschappen bij een andere entiteit onderbrengen, kunnen we diensten als boekhouding, hr, accountmanagement en overheidsopdrachten efficiënter laten werken. Het aantal personeelsleden was dan ook een van de criteria om te beslissen welke agentschappen moeten fuseren." Een ander criterium om entiteiten te laten samensmelten is hun takenpakket. Sommige entiteiten vervullen vergelijkbare taken, zoals het Agentschap voor Landbouw en Visserij en het Departement Landbouw en Visserij. "Inhoudelijk werk wordt dus van bij de start samengebracht en niet langer

eerst gespreid om het daarna weer te stroomlijnen. Daarnaast kunnen we dubbel werk vermijden", zegt Bourgeois. "De Vlaamse Regering hoopt op die manier verkoking tegen te gaan en een meer samenhangend beleid te kunnen voeren."

Bovendien moet het voor de burger voortaan duidelijker zijn tot welke entiteit hij zich moet richten. "Dat zal na deze hervorming bijvoorbeeld zo zijn voor cultuur", legt Bourgeois uit. "Het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media zal zowel verantwoordelijk zijn voor de beleidsvoorbereiding als voor de beleidsuitvoering, wat een einde maakt aan de huidige versnippering. Zowel burgers als de cultuursector zullen dus beter weten tot wie ze zich moeten richten. Voor het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed is dat nu al zo. Ruimtelijke ordening zit volledig bij het departement, wonen bij het agentschap Wonen-Vlaanderen en onroerend erfgoed bij Onroerend Erfgoed."

Andere efficiëntiewinsten bestaan erin dat ministers voortaan minder topambtenaren moeten evalueren en dat de uitgaven voor bezoldigde raden van bestuur en regeringscommissarissen kunnen dalen.

Volgen er nu nog?

Of het bij deze fusies blijft, is nog niet helemaal duidelijk. In *Tribune*, het magazine van de socialistische vakbond ACOD, staat dat ook Waterwegen en Zeekanaal en De Scheepvaart gaan fuseren. "Dat is nu niet aan de orde", zegt Bourgeois. "Het is uiteraard mogelijk dat de volgende Vlaamse Regering het aantal entiteiten verder wil verminderen. Voor de verkiezingen van mei 2014 komen er in ieder geval geen nieuwe fusies meer."

Wat er na de verkiezingen te gebeuren staat, is nog af te wachten. In de conceptnota staat dat men niet alleen naar fusies van entiteiten moet kijken om de Vlaamse overheid efficiënter te laten werken. Ook het aantal beleidsdomeinen verminderen is een mogelijke piste. Maar dat is iets voor de volgende Vlaamse Regering en het regeerakkoord 2014-2019. In de nota worden alvast geen concrete namen genoemd. Wordt vervolgd dus.

En wat met de adviesraden?

Niet alleen in het aantal agentschappen wordt gesnoeid, maar mogelijk ook in het aantal strategische adviesraden. Daarvoor wint de Vlaamse Regering het advies in van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Op dit ogenblik maken de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) en de Strategische Adviesraad voor het Vlaams Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid al deel uit van de SERV. Nu ligt het plan op tafel dat ook de Vlaamse Woonraad en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media daarbij zouden komen. Ook voor de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie is dat een optie, al is het ook mogelijk dat die een raadgevend comité wordt.

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed smelten mogelijk samen tot de Omgevingsraad, maar ook daar moet de SERV nog advies geven. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken en de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen tot slot worden misschien afgeschaft, al onderzoekt men momenteel nog andere opties.

Waarom verdwijnen deze 10 agentschappen?

1 Het **Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking** (VAIS) wordt een afdeling van het Departement internationaal Vlaanderen. VAIS telt maar 29 personeelsleden, wat te weinig is om afzonderlijk te blijven bestaan. Bovendien kunnen zo de verschillende buitenlandse vertegenwoordigers efficiënter aangestuurd worden. Nu stuurt het departement de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering aan en VAIS de verantwoordelijken in Zuid-Afrika, Malawi en Mozambique.

2 Het agentschap **Centrale Accounting** wordt opgenomen in het Departement Financiën en Begroting, omdat de taken van de twee nauw verweven zijn. Het beleidsdomein Financiën en Begroting bestaat daarmee voortaan nog uit twee entiteiten. Het departement is verantwoordelijk voor de dienstverlening binnen de Vlaamse overheid, terwijl de Vlaamse Belastingdienst de dienstverlening voor de burger verzorgt.

3-4-5

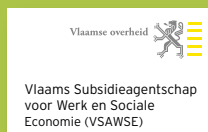
Het agentschap **Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen**, het agentschap **Kunsten en Erfgoed** en het **Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen** worden opgenomen in het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM). Daardoor is er nog maar één entiteit verantwoordelijk voor alles wat met cultuur te maken heeft en is het departement zowel verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding als voor de uitvoering.

6 Ook het **Agentschap voor Landbouw en Visserij** en het **Departement Landbouw en Visserij** smelten samen omdat hun taken gelijklopen. Dat verhoogt de herkenbaarheid waardoor het voor landbouwers en landbouworganisaties duidelijker wordt tot wie ze zich moeten richten.

7 Voor het **Agentschap voor Onderwijscommunicatie** (AOC) is de situatie nog niet duidelijk. AOC maakt onder meer Klasse. Waar de opdrachten van AOC terechtkomen in het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, is nog niet beslist.

8-9 Ook in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie verandert er het een en ander. De activiteiten van het **Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie** en het **ESF-agentschap** worden verdeeld over het Departement Werk en Sociale Economie, Syntra Vlaanderen en de VDAB, waardoor het aantal entiteiten binnen het beleidsdomein van vijf naar drie gaat.

10 Tot slot smelten ook de **DAB Informatie**, die zich bezighoudt met ICT en e-government, en het **Agentschap voor Facilitair Management** (AFM) samen. Hier zijn de voorbereidingen alvast gestart. "Momenteel onderzoeken we hoe onze ondersteunende diensten het best samengaan, zoals boekhouding, personeel en communicatie", zegt Ben Nauwelaers, communicatieverantwoordelijke van AFM. "Deze oefening rondt we nog dit jaar af. Daarna volgt de integratie van de operationele werking in een nieuwe entiteit. Het is zeker niet zo dat de DAB Informatie de manier van werken van AFM overneemt. We kijken naar de sterke punten van de twee entiteiten en die nemen we mee in onze nieuwe manier van werken. Voor de verkiezingen hopen we de fusie rond te hebben, al zijn een aantal praktische zaken, zoals een gemeenschappelijke begroting, pas voor later."

Meer info en overzicht op:
www.vlaanderen.be/adressen

Recyclage

In het Nederlandse Heerlen zamelt een plaatselijk bedrijf al het kantoorpapier van de gemeente in. Een andere firma verwerkt dat tot 'hygiënapapier' (wc-papier in het Vlaams), dat vervolgens weer wordt ingekocht door diezelfde gemeente. De ambtenaren hergebruiken hun eigen schrijfwerk dus op het toilet. Natuurorganisatie Staatsbosbeheer is blij met dit staaltje recycling en plant voor iedere 1000 kilo opgehaald kantoorpapier een nieuwe boom.

Modernisering

Griekse ambtenaren krijgen niet langer zes extra dagen vakantie als beloning voor het gebruik van een computer. Die extra verlofdagen werden in 1989 ingevoerd voor wie dagelijks langer dan vijf uur met de computer werkt, maar worden nu in het kader van de vele besparingsmaatregelen naar de prullenmand verwezen. De Griekse minister van Hervormingen noemt het 'een kleine, maar symbolische stap om een gedateerde publieke dienstverlening te moderniseren'. In het verleden werden al andere, bizarre voordelen voor ambtenaren ge-

schraapt. Zo was er een bonus om op het werk te komen opdagen en werd het pensioen van een vader na zijn dood verder uitbetaald aan zijn ongetrouwde dochters.

Pest

Voor de eerste keer in de geschiedenis wordt de Europese Rekenkamer door haar eigen werknemers aangeklaagd voor stalking. Twee Belgische ambtenaren zijn, naar eigen zeggen, jarenlang gepest door hun Bulgaarse diensthoofd. Klachten gaan van 'constant getier en gebrul moeten aanhoren' over 'een be-

geleider meekrijgen als je naar het toilet gaat' tot 'met vernederende bijnamen worden aangesproken'. Een onafhankelijke onderzoeker, de arts van de Rekenkamer en een psychiater zijn tot hetzelfde besluit gekomen: de klagers zijn gestalkt. Toch heeft de Rekenkamer beslist om het diensthoofd niet voor de Europese rechter te brengen. Daarom wordt de instelling nu zelf voor de rechter gedaagd.

Streep

Portugese ambtenaren kunnen nu toch niet worden ontslagen. Dat heeft het Constitutionele Hof daar beslist. Dat is meteen een flinke streep door de bezuinigingsplannen van de Portugese overheid. De beoogde ontslagen waren belangrijk in het kader van de verlaging van de overheidsuitgaven. De afwijzing door het Hof is een alarmsignaal voor beleggers die vrezen dat nu meer bezuinigingsmaatregelen zullen worden verworpen. Dat kan ertoe leiden dat de doelen die de internationale geldschietters Portugal hebben opgelegd, niet worden gehaald.

Ploeg

Een Chinese leidinggevende in een overheidsbedrijf is om het leven gekomen tijdens een foltersessie waarbij het de bedoeling was hem mogelijke feiten van corruptie te laten bekennen. De 42-jarige man werd met geweld uitgekleed en herhaaldelijk in een ijskoud bad gestopt omdat zijn ondervraging niet de verwachte resultaten opleverde. De zes ondervragers, onder wie vijf leden van de disciplinaire commissie van de Chinese Communistische Partij, zetten de foltersessie stop toen het slachtoffer zich niet langer verweerde. De zes worden beschuldigd van opzettelijke verwondingen en zullen voor het gerecht moeten verschijnen.

TRANSPARANTIE

"94 % verzoeken om documenten in te kijken ingewilligd"

De Vlaamse overheid geeft in 94 % van de gevallen haar documenten onmiddellijk vrij als die worden opgevraagd in het kader van het decreet op de openbaarheid van bestuur. Van de overblijvende 6 % wordt de helft van de verzoeken in beroep ingewilligd. De andere documenten worden niet openbaar gemaakt en daar heeft de Vlaamse overheid goede redenen voor.

VEERLE VAN DEN BROECK

Het decreet op de openbaarheid van bestuur bepaalt dat elke burger het recht heeft om documenten van bijvoorbeeld de Vlaamse overheid of zijn gemeente in te kijken of op te vragen. Uiteraard zijn er uitzonderingen. Zo worden dossiers met gevoelige economische, financiële of commerciële informatie niet zomaar vrijgegeven. Ook de privacy wordt altijd beschermd, bijvoorbeeld in klokkenluidersdossiers of bij ingediende bezwaarschriften.

Documenten in het kader van strafvordering of het opleggen van tucht-

maatregelen kunnen burgers ook niet opvragen. Een andere reden om een verzoek te weigeren is dat het bewuste dossier vertrouwelijke informatie bevat. Dat kan gaan om industriële gegevens, politieke besluitvorming of zaken die de openbare orde of de veiligheid in gevaar brengen.

Gevoelige dossiers

Een journalist van de VRT testte deze zomer uit hoe transparant de Vlaamse overheid is en vroeg een kopie op van negen interne audits. Bij elk dossier dat de journalist van de VRT opvroeg, kreeg hij een weigering of geen antwoord van de betrokken

"Interne audits zijn nu eenmaal vaak erg gevoelige dossiers die hoe dan ook niet

vrijgegeven mogen worden zolang de audit loopt"

BRUNO ASSCHERICKX, JURIST DDAR

dienst. Hij tekende beroep aan bij de Vlaamse beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur. Die oordeelde dat er slechts bij drie dossiers een gegronde reden was om ze niet vrij te geven. "De negen dossiers die de VRT heeft opgevraagd, waren allemaal interne audits", zegt jurist Bruno Asscherickx (DDAR) van de Vlaamse beroepsinstantie. "En dat zijn nu eenmaal vaak erg gevoelige dossiers die hoe dan ook niet vrijgegeven mogen worden zolang de audit loopt. Daarna is de audit wel principieel openbaar, tenzij het om een van de uitzonderingen gaat. Bij enkele bestuursinstanties is er op dat vlak een inschattingsfout gemaakt, die we als beroepsinstantie rechtgezet hebben."

Heel specifiek

"Het onderzoek van de VRT had alleen betrekking op auditrapporten, een heel specifiek domein", legt Bruno uit. "Als we kijken naar de algemene cijfers, blijkt dat in 2011-2012 94 % van de geregistreerde openbaarheidverzoeken meteen werd ingewilligd. Elk jaar behandelen we zo'n tweehonderd beroepsdossiers. In de helft van de gevallen is het beroep gegrond, zodat de gevraagde documenten door de betrokken bestuursinstanties alsnog openbaar worden gemaakt", legt Asscherickx ons transparantiebeleid uit.

Wat doen we tegen cyberattacks?

Steeds vaker worden (overheids)websites gehackt. Denk maar aan Belgacom of AgO-web, de website van de collega's van het Agentschap voor Overheidspersoneel, die eerder dit jaar enkele dagen offline was na een aanval van hackers. Hoe werken die, wat kost het de Vlaamse overheid om zich te beschermen tegen mensen met slechte bedoelingen en wat kunt u zelf doen? IT-securityofficer Paul De Vroede van de DAB Informatie legt uit.

VEERLE VAN DEN BROECK

Hoe vaak krijgt de Vlaamse overheid te maken met cyberaanvallen?

PAUL: "Er waren in 2012 veertien cyberaanvallen waarbij er een extra veiligheidsanalyse nodig was. Zo lag onder andere AgO-web enkele dagen plat nadat er 'Anonymous' op de site verschenen was. We weten niet of het echt om Anonymous ging, want om het even welke hacker kan zich daarvoor uitgeven uiteraard. Daarnaast werden er nog 37 000 malware-infecties (*schaadelijke software, red.*) tegengehouden en konden we 6250 unieke virussen vaststellen. Op een totaal van 95 miljoen e-mailberichten liepen er maar liefst 60 miljoen spammails binnen."

Hoe raken hackers op onze servers?

PAUL: "Dat gaat relatief gemakkelijk. Ze sturen u een e-mail met bijvoorbeeld een uitnodiging voor een studiedag die u interesseert. U klikt op de inschrijvingslink en merkt niet dat u op een valse website terechtkomt die een virus installeert op uw computer. Via dat virus raken de hackers op de server van een bedrijf. Ook bij de Vlaamse overheid kan een hacker zich zo toegang verschaffen tot het netwerk. Het is voor criminelen niet zo moeilijk om gericht te werk te gaan. Over de meesten van ons is er immers heel wat informatie te vinden op het internet."

Zijn onze computers dan niet beveiligd?

PAUL: "Uiteraard wel. Zo heeft uw pc een firewall en staat er een antivirusprogramma op uw computer. Ook de servers en het netwerk zijn beveiligd. Niet iedereen kan zomaar op ons netwerk. Wie telewerkt, moet zich aanmelden met zijn identiteits-

"Uiteraard zijn er heel wat organisaties die gewoon grof geld willen verdienen, maar ook spionage loopt via internet"

PAUL DE VROEDE,
IT-SECURITYOFFICER DAB INFORMATIE

kaart of met zijn federaal token voor hij toegang krijgt tot het netwerk van de Vlaamse overheid. Daarnaast hebben we een veiligheidsplan en een beveiligingsstrategie, die we voortdurend bijsturen. Maar soms is het dweilen met de kraan open. Commerciële computertoepassingen zoals Adobe Reader en Internet Explorer zijn bijvoorbeeld bijzonder kwetsbaar. Elke maand worden er gemiddeld zo'n tien zwakke plekken vastgesteld. Daar maken cybercriminelen handig gebruik van."

Wat kost het de Vlaamse overheid om zich te beschermen tegen mogelijke cyberaanvallen?

PAUL: "Om ons te beveiligen geven we ongeveer 320 000 euro per maand uit. Daarnaast investeren we tussen de 500 000 en 2 miljoen euro per jaar in nieuwe technologie om de beveiliging up-to-date te krijgen. Is dat veel? Je zou kunnen stellen van wel. Er staat echter veel meer op het spel als we waardevolle gegevens van bijvoorbeeld burgers zouden verliezen."

Wat willen cybercriminelen bereiken?

PAUL: "Cybercriminelen hebben verschillende motieven. Uiteraard zijn er heel wat organisaties die gewoon

Wat kunt u doen?

Ook u kunt het risico op een cyberaanval helpen verminderen. Paul geeft u alvast zes tips.

- 1 Belooft een e-mail u iets wat te mooi is om waar te zijn, ga er dan niet op in.** Zelfs als de afzender betrouwbaar lijkt. E-mailadressen zijn makkelijk om na te maken. Banken en andere professionele organisaties zullen u nooit via mail gegevens vragen.
- 2 Beperk de informatie die u online vrijgeeft over uzelf.** Criminelen kunnen die informatie gebruiken om bijvoorbeeld uw vertrouwen te winnen als ze contact opnemen met u.
- 3 Wees voorzichtig als u documenten en mails op het internet bewaart** (Googledocs, grote gratis mailboxen ...). Als een cybercrimineel uw account kraakt, kan die informatie in verkeerde handen vallen.
- 4 Installeer geen software van onbetrouwbare bronnen.**
- 5 Zorg ervoor dat u altijd de meest actuele versie van uw software en uw antivirusprogramma op uw computer hebt staan.** Updates dienen vaak om mogelijke veiligheidslekken te dichten.
- 6 Uw pc helpt u veilig surfen:** firewall, antivirus, beperkte gebruikersrechten ... Schakel die toepassingen niet uit.

grof geld willen verdienen, maar ook spionage verloopt via het internet. Zo hopen criminelen of landen te ontdekken hoe ze bijvoorbeeld belangrijke infrastructuur kunnen lamleggen of hoe ze militaire plannen kunnen stelen. Een derde groep van hackers, de *hacktivists*, wil reputatieschade toebrengen aan een organisatie of een overheid omdat ze bijvoorbeeld niet tevreden zijn met het beleid. Die groep vormt ook een bedreiging voor de Vlaamse overheid."

Mag uw baas u fouilleren?

Eerst verdween er schrijfgerei, dan een paar pakken printpapier en onlangs zelfs een laptop ... Uw baas vermoedt dat u of een van uw collega's lange vingers heeft. Daarom wil hij iedereen controleren bij het buitengaan. Maar mag hij dat wel?

GUUDRUN DE WAELE

"Nee, iemand fouilleren, of kledij en persoonlijke spullen controleren is in principe verboden", legt Dirk Laerte van de afdeling Regelgeving van het Departement Bestuurszaken uit. "De federale wetgeving is erg duidelijk: u kunt alleen onder bepaalde voorwaarden gecontroleerd worden, en alleen als u op een welbepaalde plaats (een evenement, uw werkplek ...) aankomt of ze weer verlaat. Bovendien mogen alleen erkende bewakingsagenten u fouilleren of uw spullen doorzoeken. Uw baas mag dat dus niet zelf doen."

Toegang of uitgang?

Als u een gebouw binnengaat, kan er een toegangscontrole plaatsvinden om gevaarlijke voorwerpen of wapens op te sporen, zoals dat ook bij een festival of evenement gebeurt. Op de werkplek zal dat dus minder voorkomen. U moet altijd uw toestemming geven voor zo'n controle. Bovendien mag een bewakingsagent van het andere geslacht u niet controleren, en mag hij alleen oppervlakkig uw kledij betasten.

In geval van diefstal gaat het eerder over uitgangscodes, bijvoorbeeld als u uw werkplek verlaat. Iemand controleren bij het buitengaan kan alleen als er een ernstig vermoeden is of als er bewijzen zijn dat die bepaalde werknemer iets heeft meegenomen. Zomaar iedereen van een team of afdeling laten controleren kan dus

niet. Ook deze controle is altijd vrijwillig. Dat betekent dat u de controle kunt weigeren. Bovendien mag de bewakingsagent alleen kijken wat er bijvoorbeeld in uw tas zit of wat er in uw auto ligt. Iemand fouilleren mag hij niet.

Veilig

Een korte rondvraag leert dat het aantal diefstallen binnen de gebouwen van de Vlaamse overheid al bij al erg beperkt is. Ook bij VDAB komt diefstal zelden voor, hoewel VDAB over erg veel vrij toegankelijke gebouwen en opleidingscentra beschikt. "We werken proactief en proberen mensen te sensibiliseren", vertelt diensthoofd Functionele Ondersteuning Ignace Naeyaert. "Zo heeft iedereen een beveiligingskabel voor zijn laptop, raden we mensen aan om de deur van hun lokaal op slot te doen tijdens pauzes en geen waardevolle voorwerpen achter te laten in de kleedkamers. Dat helpt."

CONCLUSIE

Uw baas mag u zelf niet fouilleren of uw spullen doorzoeken. Alleen erkende bewakingsagenten kunnen u controleren bij het buitengaan, onder specifieke voorwaarden, en met uw toestemming.

“Zonder mijn collega's ben ik niks”

PROFIEL

Leeftijd 43 • **Werkt sinds** 2012 bij het Agentschap Wegen en Verkeer (sinds 2009 bij de Vlaamse overheid) • **Loon:** “Dat zou ik liever niet meedelen.” (op www.vlaanderen.be/arbeidsvoorwaarden vindt u een salarissimulator die u een idee kan geven van het salaris in loonschaal A111 met negentien jaar anciënniteit) • **Niveau** A • **Werkt ongeveer** van 8.15 uur tot 17.30 uur (tenzij er infoavonden zijn) • **Opleiding** licentiaat Romaanse Talen • **Woont in** Antwerpen, **werkt in** Antwerpen • **Komt naar het werk met** de fiets • **Werkt nauw samen met** de collega's van Wegen en Verkeer Antwerpen, maar ook met de andere woordvoerders van het Agentschap Wegen en Verkeer.

Volg de dag van woordvoerder Peter >

“Woordvoerder ben je dag en nacht”

“Als woordvoerder is samenwerken met je collega’s essentieel. Zonder hun informatie over de werkzaamheden waarmee ze bezig zijn, kan ik niet verder”, vertelt Peter Bruyninckx, woordvoerder van de Antwerpse afdeling van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Hij informeert het grote publiek en de pers over wegenwerken op de snelwegen en gewestwegen in de provincie Antwerpen. “Woordvoerder ben je dag en nacht. Ooit stond ik de radio zelfs te woord vanuit een pashokje in de Inno.”

VEERLE VAN DEN BROECK

Heb jij op elke vraag meteen een antwoord klaar?

“Uiteraard niet. Vaak doe ik eerst wat research. Ik loop dan langs bij collega’s of bel hen om het antwoord bijeen te puzzelen. Wat zij me vertellen, zet ik om in een persbericht of nieuwsbrief. Of gebruik ik om de media te woord te staan. Onze ingenieurs vinden het helemaal niet erg dat ik bij hen kom aankloppen. Ik denk zelfs dat ze blij zijn dat ze zich niet zelf met de pers hoeven bezig te houden, zoals dat vroeger wel het geval was.”

Is het een nadeel dat je zelf geen ingenieur bent?

“Ik ervaar het eerder als een voordeel dat ik zelf geen technisch diploma

heb. Dingen die ik niet begrijp, zal het grote publiek wellicht ook niet verstaan. Dus ik doe extra moeite om complexe technische materie op duidelijk mogelijk uit te leggen. Ik durf de ingenieurs gerust ‘domme’ vragen te stellen. Het is trouwens een bewuste keuze van AWV om woordvoerders aan te stellen die geen technische achtergrond hebben. Ik probeer ook om af en toe op werfbezoek te gaan, zodat ik bijleer over wat AWV allemaal doet. Door goed te communiceren kun je echt het verschil maken voor de mensen.”

Waaruit bestaat jouw job nog?

“Naast de pers te woord staan, informeer ik het grote publiek over wegen-

werken en infrastructuurprojecten bij hen in de buurt. Dat doe ik via nieuwsbrieven, infoavonden, folders, de website van AWV en sociale media. Samen met de gemeenten organiseer ik ook infoavonden voor buurtbewoners en handelaars. Daarop leggen de projectleider en ik uit wat de werkzaamheden precies inhouden en welke hinder ze zullen veroorzaken. Het publiek mag ook vragen stellen. Soms zijn mensen dan echt boos omdat er weer gewerkt wordt. Ik probeer hen dan zo empathisch mogelijk te wijzen op het maatschappelijk belang van wat we doen. Veilige en comfortabele wegen, daar hebben we met z’n allen baat bij.”

Een gevarieerde job dus?

“Het leuke is dat elke dag anders is. Soms heb ik op het einde van de dag niets gedaan van wat op mijn lijstje stond. Omdat ik de hele dag persvragen gekregen heb of omdat ik plots alles moest laten vallen voor een opname voor een nieuwsuitzending. Wat ik vooral tof vind: ik ben de hele dag door in gesprek met mensen: met projectingenieurs, wegtoezichters, journalisten, communicatieambtenaren van gemeenten ... Ik heb zo het gevoel dat ik voortdurend mag bijleren. Als het sneeuwt of glad is, zijn we als provinciale woordvoerders ook back-up voor Ilse, onze algemene woordvoerder.”

Werk jij altijd zo’n lange dagen?

“Het is niet elke dag zoals vandaag, met een vroege persochtend en een late infovergadering. Maar journalisten kunnen je op elk moment van de dag opbellen. Zo heb ik ooit een interview gegeven voor de radio terwijl ik kleren stond te passen in de Inno. Eén keer zelfs bijna vanuit mijn bad. Maar de journalist vond dat ik ergens was waar het nogal hol klonk (*lacht*). Toen heb ik moeten terugbellen. Zelfs als ik vakantie heb, sta ik hen te woord als dat kan. Anders verwijst ik door naar mijn afdelingshoofd.”

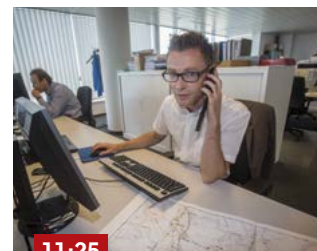
07:15

De eerste stop van de dag is Herselt. "Minister-president Kris Peeters gaat met een aantal inwoners het nieuwe fietspad van de Westerlosesteenweg inrijden. Ik zorgde eerder al voor een persbericht en verzorg vandaag mee de pr van AWV."

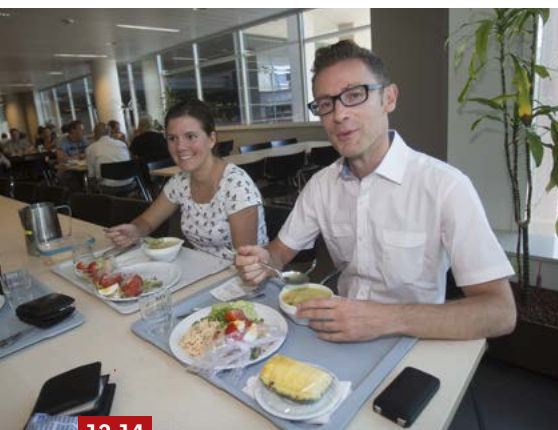
08:02

Peter legt aan RTV, de regionale tv-zender, uit welke werkzaamheden AWV nog plant in Herselt de komende jaren.

11:25

Peter schrijft op zijn bureau in Antwerpen een nieuwsbrief voor de buurtbewoners van de Mechelsesteenweg in Lier. Hij krijgt intussen een journalist van Radio 2 aan de lijn die vragen heeft over de werkzaamheden die twee weken later starten op de E313.

12:14

's Middags luncht Peter met ingenieur Annelies De Ridder in het restaurant van het Anna Bijnsgebouw in Antwerpen. Ze praten bij over de spitsstrook op de E19 Noord die Annelies volop voorbereidt.

14:25

Peter vraagt aan Lieven Desmidt, dienstkringingenieur van het wegendistrict Puurs, uitleg over de werkzaamheden aan de ring van Lier en de geplande wegomleiding. "Die informatie verwerk ik later in onder meer een persbericht, een nieuwsbrief en omleidingskaartjes."

15:40

Met ingenieur Wouter Van Herck bekijkt Peter de ontwerpen van de panelen van een infotentoonstelling die ze organiseren. "AWV wil in de Antwerpse ooststrand twee nieuwe wegen aanleggen om de ring te ontlasten. Die plannen worden onderzocht in het kader van het milieueffectenrapport. We tonen ze graag aan de bevolking, die dan feedback kan geven."

20:23

De laatste stop van de dag is Poederlee, waar Peter een infoavond heeft georganiseerd over de heraanleg van de N153 tussen Herentals en Poederlee. Die werkzaamheden zullen een viertal maanden grote hinder veroorzaken. Zo'n 250 buurtbewoners komen opdagen. Om 22.30 uur kan Peter naar huis.

Wilt u een van uw collega's bedanken? Staat iemand voor een nieuwe uitdaging? Of is uw collega net getrouwd? Stuur uw nominatie met een foto en een paar zinnen uitleg naar 13@vlaanderen.be.

Proficiat

Het postkamerteam van de afdeling Klantenmanagement bij VLABEL in Aalst wil collega **GUIDO SAEYS** proficiat wensen met zijn zestigste verjaardag.

Guido Saeys

"Je hebt nog altijd de spirit van iemand van dertig. 's Morgens om halfacht wandel je met een brede glimlach binnen. Je optimisme en je persoonlijkheid maken je tot een heel lieve collega. We zijn blij dat we je kennen. Geniet nog van het bloemetje!"

"60 met spirit van 30"

Dank je wel!

Cindy Vranckx van het Agentschap Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant wil haar collega's **GERRYT VAN GEYS**, **DIRK NOBELS**, **PIETER-JAN TRAPPENIERS** en **VINCENT VANDERGHOTE** bedanken met een bloemetje.

Gerryt Van Geys en Dirk Nobels

"In april stapte ik met jullie van Leuven naar Scherpenheuvel. Samen hebben we zo 1600 euro ingezameld voor Orka, een vereniging voor kinderen en jongeren met reuma. Daarmee is de helft van het zomerkamp volgend jaar al betaald. Ook mijn dochter heeft reuma, dus ik wil jullie extra bedanken omdat jullie dit samen met mij hebben gedaan."

"Samen voor het goede doel"

Met pensioen

Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg in Aalst wuift collega **MYRIAM VAN DEN BERGE** uit met een ruiker.

Myriam van den Berge

*"Myriam,
65 is een mijlpaal in je leven,
tijd om het beste nog te beleven."*

*Je stond altijd paraat
voor een goede daad,
ieders moeder,
onzichtbaar en dierbaar.*

*Een mooie toekomst ligt te
wachten, om je jarenlange inzet
te verzachten.*

*Tijd om plannen te maken
en ze zeker niet te verzaken.
Geniet ervan, zoveel je kan."*

"Ieders moeder"

Toewijding

Het HAVO-team van VDAB Wondelgem wil **YO DEMEULEMEESTER** uitzwaaien met een mooie ruiker.

"Na een carrière van 42 jaar bij VDAB moeten we je met spijt in het hart laten gaan. Met volle inzet, enthousiasme en toewijding leidde je 21 jaar de oefenbedrijven Nobilis en Dynaco van onze bedieningsopleidingen. Je wist in elke cursist het beste naar boven te halen. We wensen je nog veel mooie en gezonde jaren toe, samen met je lieve echtgenoot."

"Beste naar boven gehaald"

Bedankt

De afdeling Secundair Onderwijs en Leerlingenbegeleiding van het Departement Onderwijs en Vorming wil **CHANTAL VAN KEER** van het Agentschap voor Facilitair Management bedanken met een bos bloemen.

"Als we 's morgens uit de lift stappen, zijn er twee zekerheden: je vriendelijke goeiedag die zelfs het grootste ochtendhuur doet smelten als sneeuw voor de zon, en de geur van je vers gezette koffie. Chantal, jij verdient een bloemetje. Jij poetst niet alleen onze afdeling met hart en ziel, maar zorgt ook voor een vrolijke noot. Heel erg bedankt voor je goede zorgen dag in, dag uit!"

"Vriendelijke goeiedag"

Succes

De collega's van de afdeling Wegen en Verkeer Antwerpen in Geel willen districtschef **ANNE HEIREMANS** niet naar Vlaams-Brabant laten vertrekken zonder een bloemetje.

Helaas moeten we je laten gaan.

Heel veel succes met je nieuwe baan.

We hadden het graag anders gezien.

Maar deze verandering was door ons niet voorzien.

Weet dat we je inzet altijd hebben gewaardeerd.

Je hebt in al die jaren super gepresteerd!

"Super gepresteerd"

Superdames

Nadine Rijs, Sindy Voet en Erna Seurinck van de dienst Lucht van de Vlaamse Milieumaatschappij willen **DINA NDAIYSABA** en **NINA LEZHINA** bedanken met een fleurige ruiker.

Nina Lezhina en Dina Ndaiysaba

"Af en toe is het bij ons een rommel-tje. Altijd staan jullie klaar met jullie plumeau en een *big smile* om alles in een mum van tijd om te toveren tot een modelplaatje. Geen stofje is jullie te veel. Jullie zijn twee fantastische superdames. Daarom een dikke *dank-jewel!*"

"Geen stofje is jullie te veel"

Win

13 stuurt u naar Antwerpen, waar u de 350ste verjaardag van de Academie voor Schone Kunsten kunt meevieren. Daarnaast zijn er onder meer boeken en chocoladefonduestellen te winnen. Op www.UiTinVlaanderen.be vindt u meer doe-ideeën. Wie wil winnen, vult uiterlijk op 15 november op www.vlaanderen.be/13 ons wedstrijdformulier in.

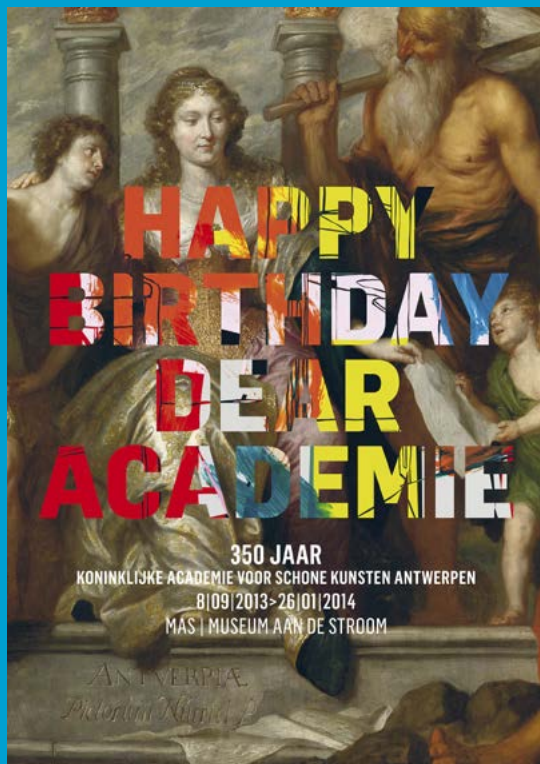
10 x 2 kaartjes Happy Birthday Dear Academie

Wat?

De Academie voor Schone Kunsten Antwerpen blaast dit jaar 350 kaarsjes uit en de beroemde modeafdeling bestaat 50 jaar. Dat wordt gevierd met een dubbeltentoonstelling in het Museum aan de Stroom (MAS) en het ModeMuseum. In het MAS zoeken modeontwerper Walter Van Beirendonck en Paul Huvenne, directeur van het KMSKA, een antwoord op vragen als 'Is kunst een ambacht of een wetenschap?' en 'Moet kunst mooi zijn?'. In het ModeMuseum kunt u ontdekken hoe de modeopleiding geëvolueerd is. Daarnaast is er afstudeerwerk te zien van bekende en minder bekende ontwerpers, en uiteraard komen ook de Antwerpse Zes aan bod.

Link met Vlaamse overheid?

De tentoonstelling in het MAS bevat heel wat topstukken uit de collectie van de collega's van het KMSKA. De collega's van Toerisme Vlaanderen subsidieerden het Antwerpse modejaar voor 300 000 euro. Daarmee ondersteunden ze onder meer de website www.fashioninantwerp.be. Ze promoten de expo ook in het buitenland.

5 x 2 kaartjes Stef Bos

Op 8 december kunt u in de Ancienne Belgique in Brussel naar Stef Bos. Het vertrekpunt van de voorstelling was dit opvallende beeld van de jonge Zuid-Afrikaanse schilder Christiaan Conradie.

Het vervolg is een verzameling van nieuwe woorden en muziek die samen met oudere nummers de verbeelding en de verwondering ruimte geven. Eén duo wint daarenboven een etentje in de AB Resto. Die is elke weekdag open van 12 tot 14.30 uur en op concertavonden van 17.30 tot 21 uur. U kunt er broodjes, lichte snacks, verse dagsoep of een lunchmenu eten.

De lucht in met een collega

Een luchtdoop met collega en ervaren vrijetijdspiloot Guy Kieckens (zie Passie voor vliegen, p. 18) achter de stuurknuppel, lijkt u dat wel iets? Het kan! Plaats van afspraak: de luchthaven van Buzet (bij Nijvel), van waar u opstijgt voor een vlucht van een uur. Bestemming? Die wordt vooraf besproken.

20 x 2 kaartjes Brussels Philharmonic

Brussels Philharmonic geeft deze maand twee keer 10 x 2 kaartjes weg. Op zaterdag 7 december mogen tien duo's naar *Messiaen, Turangalila & India* om 20 uur in BOZAR (in samenwerking met Europalia). Olivier Messiaens *Turangalila Symfonie* is geïnspireerd op de mythe van Tristan en Isolde. De term *turangalila* is een samenvoeging van twee woorden uit het Sanskriet: *Turanga* staat voor tijd, beweging en ritme, *Lila* duidt op het spel van leven en dood. Er is een belangrijke rol voor de slagwerk-sectie, een flamboyante pianosolo en het gebruik van *ondes martenot*, een elektronisch keyboard *avant la lettre*. Op zaterdag 14 december kunnen tien duo's naar *Cocteau: Poulenc-Ravel-Honegger* om 20.15 uur in Flagey. De avond voert u terug naar het Parijs van de *roaring twenties* met werk van Francis Poulenc, Maurice Ravel en Arthur Honegger.

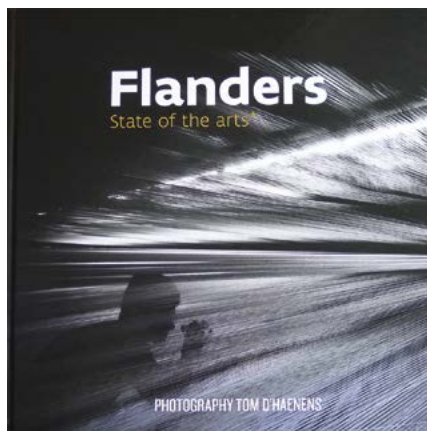

20 chocolade- fonduestellen

Tijdens koude winterdagen is een chocoladefondue met heerlijke stukjes fruit, koekjes en marshmallows de ideale afsluiter van een avondje dineren met vrienden of familie. 13 en de Vlaamse Winkel geven twintig chocoladefonduestellen weg. Elk stel bestaat uit een glazen kom met siliconen ring, een theelichtje en vier fondueprikkers. De basis is gemaakt van duurzaam bamboe.

3 x 2 kaartjes Kerstjumping Mechelen

Topsport Vlaanderen heeft deze maand kaartjes voor de Kerstjumping in Mechelen voor u. Dat paardeneindejaarsfeest brengt alle disciplines (dressuur, menen, jumping ...) bij elkaar. Er worden niet alleen enkele wereldbekerwedstrijden maar ook verscheidene nationale en regionale wedstrijden gehouden. Tussen de proeven door laten de paarden en de ruiters het beste van zichzelf zien in wervelende shows. U mag van ons naar de Grote Prijs Topsport Vlaanderen op 29 december.

10 exemplaren Flanders. State of the arts

Vlaanderen is een prachtige regio vol baanbrekend vakmanschap. Dat tonen de foto's van Tom D'Haenens in het boek *Flanders. State of the arts*. Bent u klaar voor een ontdekkingstocht door eigen streek vanuit uw luie zetel? D'Haenens laat Vlaanderen in al zijn facetten zien: erfgoed, sport, ambachten, industrie, mode ... Het ideale boek voor op uw salontafel!

Info

- www.vlaanderen.be/vlaamsewinkel
- www.abconcerts.be
- www.topsportvlaanderen.be
- www.brusselsphilharmonic.be
- www.happybirthdaydearacademie.be

bevoegdheid VI. minister Muyters	land in Europa	decibel	wissel- gebruik	onderwerp	werpanker	overdreven	herstel van kunst of gebouwen
mecenas	nanogram	zeevis	sterk extract	schreeuw (Fr.)	meetstok	lucht- spiegeling	
				3			
eskimo- woning			bekende rots aan de Rijn				vluchtig
verstreken							
	contra			in memoriam	kleur		
	indien	2		Europese taal	denktank		
gierige vrouw			extra large		verbrand resten	zangstem	
hoofd- persoon			volledige salaris		doedelzak- speler	100 m²	
			legervoer- tuig		graffiti- tekening		klokjes- bloem
			duw	1	dansfeest		
lagere school		politieke zetel					7
insect		dwaas					
	reuzevogel		tuingereed- schap			kroon	
	plant		aanvankelijk			beryllium	
knoest				10	Bijb. hoge priester	wurgslang	
niveau					electronic gaming mach.	echter	
		opnieuw			muggen- larve		
		bismut			ik (Lat.)		
Oude Testament		stapel			edelgroot- achtbaar	kippenlegsel	
verhuizing vr beter werk		elektrische apparaten			fuikingang	aansporing	
	8						9
uitzinnig			deeltijds		Europese taal		behalve als
maangodin			gevangenis		ajuin		
				klein ventje		trage dans	ongeluks- godin
				winter- voertuig			aristocratie
droge wind in zuiden van Frankrijk	boksterm		muzieknoot		mineraal- water		daar
	plaaggeest		vriend (Fr.)		lingerie		
		5		bladzijde		erkentelijk- heid	
				Turkije (op auto's)		lidwoord	11
clown			systeem		4		zero emission
landbouwer							
	6			bevoegdheid VI. minister Vandeuren			

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

De oplossing en de winnaars van de vorige puzzel vindt u terug op www.vlaanderen.be/13.

Met de letters uit de genummerde vakjes van de Zweedse puzzel kunt u het sleutelwoord vormen. Surf uiterlijk op 15 november naar www.vlaanderen.be/13 en vul daar de oplossing op ons wedstrijdformulier in.
U maakt kans op een aankoopcheque!

Brandweer

Ik geef het toe: ik vertoef de laatste tijd graag in de gezellige warmte van de Club 66. En nee, da's geen dubieuze bar in de buurt van het Noordstation waar schaars geklede dames oververhitte kaderleden tegen de juiste prijs van een natje en een droogje voorzien. Club 66 is de spiksplinternieuwe ontspanningsruimte van onze afdeling in het Boudewijngebouw. Lokaal 66, vandaar de naam. Soms moet je het niet te ver gaan zoeken. Het is een gezellig ingerichte ruimte met wat sfeerlicht, een kickertafel, een PlayStation, een espressoautomaat, gevulde fruitschalen, sofa's, een krantenhoek en nog meer van dat fraais. Het resultaat van een dagje brainstormen, wat snuisteren in het meubeldepot en enkele bereidwillige collega's die graag het schilderwerk voor hun rekening namen. Als je het lokaal binnenstapt, waan je je direct in een andere wereld: even ver weg van de drukte van het werk. Even geen ambtenaar in een niet al te attractief bureau. En dus is de hoofdbedoeling, even ontsnappen aan de stress, al meteen geslaagd.

Dit initiatief komt eigenlijk geen seconde te vroeg, want volgens studies van Randstad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) vreest bijna een op de drie Belgische werknemers zijn job niet vol te houden tot zijn pensioen wegens te veel stress. En ik schrik daar niet van. Ook bij ons wordt de druk altijd maar groter. Meer met minder! Die slagzin krijgt ondertussen een cynische bijklank, want er wordt te weinig rekening gehouden met de gevolgen voor de werknemers. Ook hier bij de Vlaamse overheid worden de rugzakken van ambtenaren (te) vol geladen met allerlei doelstellingen en opdrachten, verbetertrajecten en vooruitzichten. En dat alles in een klimaat waarin onze arbeid blijkbaar steeds minder naar waarde wordt geschat, zowel door de buitenwereld als door hen die het voor het zeggen hebben. Ondertussen wordt ook onze elastiek uitgerekt tot het op knappen staat.

Ik vrees ook echt dat we onze grenzen bereikt hebben, dat we inderdaad niet almaar meer kunnen blijven vragen van onze collega's. Iedereen loopt op zijn tandvlees, onze batterijen lopen langzaam leeg. Vandaar dat zo'n klein initiatief als onze Club 66 al wonderen doet. Een ruimte waar je even kunt recupereren, even op verhaal kunt komen in een atypische werkomgeving. Het is maar een voorbeeld van het zoeken naar manieren om de druk te beheersen. Als dat niet tijdig gebeurt, werken goede krachten zichzelf in de vernieling. Gelukkige mensen zorgen voor betere resultaten. Dus laat die Club 66 maar ons eigen brandweerlokaal worden: eentje dat enerzijds de burn-out buiten houdt en anderzijds het interne vuur onder controle houdt. Die Club 66: hopelijk een symbool voor een mentaliteitsverandering bij onze werkgever! Want het is nodig. Nu!

**"Gelukkige mensen
zorgen voor betere
resultaten"**

13 wil ook uw mening kennen! Daarom maken we op deze pagina plaats voor uw reacties en lezersbrieven. Ook op de website van 13 kunt u bij elk artikel een reactie posten.

POLL

Hoe tevreden bent u als burger over de Vlaamse overheid?

In onze poll vroegen we hoe tevreden u bent wanneer u als burger in contact komt met de Vlaamse administratie. Het resultaat las u al op pagina 6. Hier volgen de reacties.

Reacties onder gemiddelde (minder dan 6 op 10):

"Bij bepaalde zaken komt te veel administratie kijken, wat het weinig klantvriendelijk maakt."

"Er zijn te veel agentschappen en afdelingen, met elk hun eigen belangen die niet altijd het algemeen belang zijn."

"Binnen 'mijn' beleidsdomein ken ik perfect de weg. Maar toen ik als burger een vraag wou stellen over een ander beleidsdomein, was ik de weg helemaal kwijt. Af en toe is het nodig om alles eens vanuit een ander perspectief te bekijken ..."

Reacties gemiddelde (7 op 10):

"Als je met een vraag zit, krijg je al te vaak een vaag antwoord en krijg je verschillende mensen aan de lijn om de gevraagde info te verkrijgen. Maar in de privé is dat ook zo."

"Onlangs heb ik de verzekering 'gewaarborgd wonen' aangevraagd. Ik heb een aantal brieven ontvangen waarin ik van elke stap op de hoogte werd gehouden, en de procedure is vlot verlopen. Alleen jammer dat ik het niet elektronisch kon aanvragen."

"Verschillende diensten werken perfect. Bekwame mensen die met spoed en met plezier helpen, die verdienen het maximum. Spijtig genoeg zijn er nog steeds ambtenaren (in de slechte zin) die al eens iets kwijsdraken of die met tegenzin werken. Zij verdienen een onvoldoende."

Reacties boven gemiddelde (8 of meer op 10):

"Ik krijg meestal snel antwoord als ik een inlichting vraag."

"Ik vind dat de Vlaamse administratie veel overzichtelijker en klantvriendelijker geworden is dan de 'overheidsdiensten' van 20 jaar geleden. Zeker een evolutie in de goede zin."

"Enige minpunt is dat er veel wordt doorverwezen."

Floris' visie

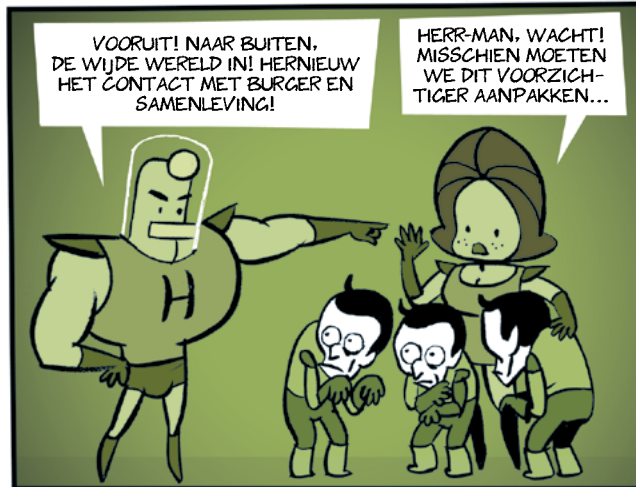
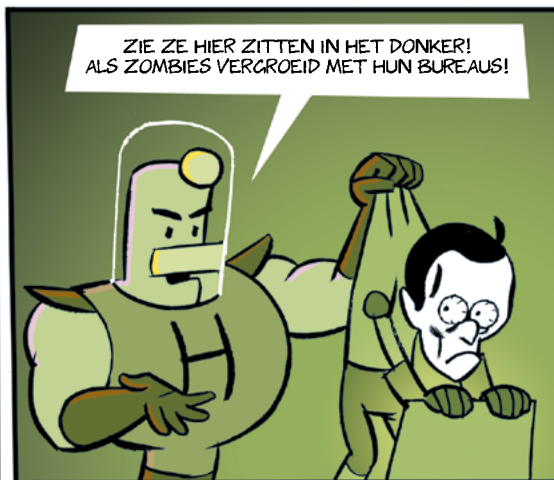
Reactie op artikel
'Erik vertrouwt me blindelings',
13 nr. 45, september-oktober 2013

Loon publiceren frustrerend voor anderen

Mijn verbazing was groot toen ik op pagina 17 van het jongste nummer las dat een chauffeur (niveau D, 54 jaar en sinds 1978 een carrière opbouwend) een nettoloon heeft van 2100 euro. Leg ik mijn situatie daar even naast: mijn nettoloon bedraagt net geen 2300 euro. Ik heb een carrière sinds 1976 op niveau B. Ik ontvang maaltijdcheques, maar verder kan ik geen 'bijverdienste' creëren met overuren. Daarnaast wil ik het aandeel verantwoordelijkheid ter tafel brengen. Ik ben vermoedelijk niet de enige die bedenkingen heeft over de wanverhouding in loon. Het lijkt me verstandig om in 13 dergelijke loongegevens niet meer te publiceren, want het veroorzaakt alleen maar frustratie. Het is uiteraard niet mijn bedoeling om minachtend te doen over de niveaus heen, maar het zet toch wel even aan tot denken. Misschien was ik ook beter chauffeur geworden. En hoe gaan onze jonge collega's daarmee om, met hun nettoloon van amper 1500 euro?

Marc Van Moer, agentschap
Jongerenwelzijn

Lees verder op pagina 46 >

Nog efficiënter werken

Reactie op artikel 'Nog efficiënter werken?', 13 nr. 45, september-oktober 2013

■ Integrale aanpak voor het nieuwe werken is nodig

Het zag er even naar uit dat het nieuwe werken (HNW) kopje onder zou gaan onder invloed van de economische crisis. Maar HNW is net herboren door de crisis: meer doen met minder! Sindsdien schiet de populariteit van HNW omhoog. Maar die keuze mag niet voor de kar van de besparingen worden gespannen (als het bijvoor-

beeld gaat over de bezettingsgraad). Dat geldt ook voor de suboptimale invulling ervan. Organisaties die aan de slag gaan met HNW, zeggen ook dat ze de organisatie en de cultuur willen hervormen. Toch wordt HNW vaak als afgerond beschouwd zodra het kantoor klaar is en ICT de medewerkers in staat stelt om thuis te werken. Het gaat uiteraard over besparingen, open en flexibele kantoren, CO₂-reductie, files vermijden, ICT enzovoort. Maar nog meer gaat het over de mens (medewerker) én de organisatie in een nieuwe maatschappelijke werkelijkheid (netwerksamenleving), waarbij de taken, de rollen en de aanpak mee moeten bewegen. Het is mijn vurige wens dat de visie op een integrale aanpak (een soort BBB+) niet ondersneeuwt. Want er zijn grote winsten te behalen, op alle vlakken.

Walter Tempst, OVAM

Vraag van de maand

Wat had u altijd al willen weten? Hebt u een prangende vraag over het reilen en zeilen binnen de Vlaamse overheid? Mail ze naar 13@vlaanderen.be en wij zoeken het voor u uit!

Sinds 1 oktober 2013 betalen we voor een blikje frisdrank uit een automaat 0,80 euro in plaats van 0,60 euro, een stijging van maar liefst 33 %. Ook snoep is 0,20 euro duurder geworden. De prijsstijging lijkt me groot, zeker als je vergelijkt met de prijzen in de supermarkt.

Luc Van Steenberge, Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODI)

Ben Nauwelaers, communicatieverantwoordelijke bij het Agentschap voor Facilitair Management (AFM): "Wij betreuren deze prijsstijging ook, maar ze is wel noodzakelijk. Onze prijzen waren al meer dan vijf jaar dezelfde. Geen enkele leverancier wou nog verkopen tegen de oude prijzen. Daarom hebben we de prijzen voor drank en snoep uit onze automaten opgetrokken (*in de grote kantoorgebouwen in Brussel, de VAC's en enkele gebouwen in Antwerpen, Gent en Oostende, red.*).

Wij streven ernaar om drank en snoep zo goedkoop mogelijk aan te bieden, maar we kunnen niet met verlies verkopen. De marges van AFM blijven dezelfde. Op sommige automaten maken we winst en op andere nog steeds verlies. Ook na deze recente stijging blijven onze prijzen nog marktconform. Ze zijn nog altijd lager dan in heel wat andere bedrijven of in de treinstations. Vergelijken met de grootwarenhuisprijzen lijkt ons niet helemaal correct. Je moet ook rekening houden met kosten die typisch zijn voor de verkoop via een automaat: de huur, het onderhoud, het opvullen, het koelen, enzovoort."

Uw reactie hier?

Individuele lezersbrieven zijn welkom op de 13-redactie, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel, of op 13@vlaanderen.be. Ook reacties die gepost worden op de 13-website (www.vlaanderen.be/13), kunnen overgenomen worden in het magazine. Het volledige reglement vindt u op www.vlaanderen.be/13.

TAALTIP

Wat is correct: de dienst en zijn medewerkers of de dienst en haar medewerkers?

Correct is: *de dienst en zijn medewerkers*. Naar mannelijke woorden zoals *dienst* verwijzen we met *zijn*.

Als u twijfelt aan het woordgeslacht, kunt u de Woordenlijst (woordenlijst.org) of een woordenboek raadplegen. In naslagwerken wordt niet bij alle *de*-woorden een woordgeslacht vermeld. Als het geslacht niet is aangegeven, kan het woord zowel mannelijk als vrouwelijk zijn. Zowel een verwijzing met *zijn* als met *haar* is dan correct. Vooral in het noorden van het taalgebied wordt de verwijzing met *zijn* als het neutraalst ervaren. In België is *haar* voor de meeste taalgebruikers het gewoonst. Een voorbeeld van zo'n woord is *stad*: *de stad en zijn / haar medewerkers*.

Bij verzamelnamen die onzijdig zijn, wordt vaak verwezen met het bezittelijk voornaamwoord *haar*, maar dat gebruik is niet aan te bevelen. Naar *het*-woorden verwijzen we in principe met *zijn*. Bijvoorbeeld: *het bestuur en zijn leden, het comité en zijn leden*.

Tip: Abonneer u op het e-zine Taalink van de Taaltelefoon via www.vlaanderen.be/taaltelefoon.

Stel uw taalvragen aan de Taaltelefoon op 078 15 20 25.

13 nu ook op tablet

Lees met je vinger

Deel artikels

Reageer direct

Meer beelden

Gratis

Leuke animaties

Ieder nummer volledig digitaal!

13

Abonneer u nu gratis

Download de gratis 13-app via onze website www.vlaanderen.be/13
Of zoek **13 magazine** in de AppStore (iPad) of in Google Play (Android)

voor een
KOFFIE voor

De Lijn vertelt je in realtime wanneer je bus komt.

Sta nooit meer onnodig lang te wachten aan je halte. Noteer je haltenummer – bovenaan rechts op het haltebord – en surf naar mijnlijn.be/haltenummer. Bijvoorbeeld: mijnlijn.be/123456. Zo zie je altijd in realtime op je smartphone of PC wanneer je bus aan je halte aankomt.